

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Examensarbete

Går vi mot mer jämställda och jämlika sitcoms?

En kvantitativ innehållsanalys på sitcoms ur ett intersektionellt perspektiv

Författare: Sandra Bergqvist, Frida Mårdling
Handledare: Annelie Ekelin
Examinator: Sara Hamqvist
Termin: VT18
Ämne: MKV
Nivå: Kandidat
Kurskod: 2MK10E

Abstrakt

This study investigates and maps out sociocultural groups in American sitcoms over two decades, the 1990s and 2010s. It also examines whether characters were portrayed in different stereotypes and how and if the male gaze occurs. All this was done through an intersectional perspective. A total of 30 sitcoms, 15 per decade, were examined by a quantitative content analysis. There were 168 characters coded in the sitcoms from the 1990s and 200 characters in the sitcoms from the 2010s, which make a total of 368 coded characters. Key findings showed that sitcoms in the 2010s had more diversity among ethnicity and sexuality compared to sitcoms in the 1990s. Yet Caucasian and heterosexual people were still overrepresented. More men were represented in both 1990s and 2010s sitcoms, but major roles were divided equally between men and women in 2010s American sitcoms. Compared to other studies, surprisingly little sexualization of women occurred in the selection of American sitcoms. None of the 368 characters that were coded had any disabilities and very few older and retired people were represented.

Nyckelord

Intersectionality, Feminism, Gender, The male gaze, Representation, Content analysis

Tack

Ett stort tack till vår handledare Annelie Ekelin som har varit till stor hjälp vid utformandet av denna studie.

Innehållsförteckning

1	Introduktion och problembakgrund	1
2	Litteraturgranskning	3
2.1	<i>Tidigare forskning</i>	3
2.1.1	Definition av sitcom	4
3	Teori	6
3.1	<i>Intersektionalitet</i>	6
3.1.1	Intersektionalitet som analytiskt verktyg	7
3.1.2	Kön, klass och etnicitet	8
3.2	<i>Makt</i>	8
3.2.1	The Male Gaze	10
3.3	<i>Representation och stereotyper</i>	10
3.3.1	Olika stereotyper	13
4	Syfte och forskningsfråga	15
5	Metod och forskningsetik	16
5.1	<i>Urval</i>	16
5.2	<i>Analysenheter</i>	16
5.3	<i>Val av variabler</i>	17
5.4	<i>Reliabilitet och validitet</i>	20
5.5	<i>Forskningsetik</i>	21
6	Resultat och analys	22
6.1	<i>Resultat</i>	22
6.1.1	Etnicitet	24
6.1.2	Rollstorlek	27
6.1.3	Karaktärsdrag 1990-tal	29
6.1.4	Karaktärsdrag 2010-tal	30
6.1.5	Sexualisering och objektifiering 1990-tal	32
6.1.6	Sexualisering och objektifiering 2010-tal	32
6.2	<i>Analys</i>	33
6.2.1	Representation	33
6.2.2	Stereotypisering	35
6.2.3	Sexualisering	37
7	Sammanfattning och diskussion	39
7.1	<i>Svar på forskningsfrågor</i>	39
7.2	<i>Metodologikritik</i>	40
7.3	<i>Framtida forskning</i>	41
	Referenser	43

Bilagor

Bilaga 1 Kodbok

Bilaga 2 Urval

1 Introduktion och problembakgrund

Sitcoms är en av vår tids mest älskade genrer inom television. Genren har under de senaste åren börjat bli mer populär igen efter att ha minskat i popularitet i början av 2000-talet (Mills, 2009, s. 35; 159). I början av 2000-talet saktade produktionen av sitcoms ner en aning (Sedita, 2014, s. 159), då genren minskade i popularitet (Mills, 2009, s. 35; 159). Under de senaste åren har genren däremot börjat komma tillbaka igen (Sedita, 2014, s. 159). Intresset som samhället har gällande populärkultur har numer blivit ett sätt att bilda en uppfattning om hur vårt vardagliga liv är uppbyggt (Turner, 2005, s. 3). Trots att kulturella studier, bland annat inom populärkultur, ger information om de strukturer vi har i vårt samhälle så finns det även en viktig politisk mening till varför vi genomför sådana studier (Turner, 2005, s. 5).

Medierna är en viktig del i vår dagliga referensram, och den bidrar till hur vi formar och tolkar vår omvärld (Jarlbros, 2006, s. 8). Det är framför allt i medierna som kunskap om förhållanden om vissa värderingar och normer i samhället produceras (Roosvall & Widestedt, 2015) och det kan därmed ha en stor inverkan i både hur vi uppfattar och tolkar världen. Jarlbros beskriver medier som en offentlig arena där olika röster och åsikter ska mötas och menar då på att det är viktigt att alla olika typer av medborgare får komma till tals. På ett demokratiskt plan och på en samhällsrelig nivå menar Jarlbros (2006) att män ofta har ett tolkningsföreträde och att detta i sin tur påverkar jämställdheten på ett negativt sätt. När medierna utgår från, samt handlar om, ett huvudsakligt perspektiv riskerar andra grupper att inte komma till tals. När vissa grupper inte får komma till tals eller inte blir representerade innebär det ett osynliggörande som medför ett fråntagande av makt (Jarlbros, 2006, s. 8). Därför är det enligt Jarlbros viktigt att medierna gestaltar en bild som motsvarar verkligheten - vilken består av människor i alla olika åldrar, kön, etniciteter och sexuella läggningar med mera.

Hashtagen MeToo, som fick ett uppsving i vårt samhälle världen över i höstas, har dragit igång debatten kring sexuella trakasserier på nytt och gjort att den blivit mer aktuell än tidigare. Den har även öppnat upp och aktualiserat andra frågor som berör jämlikhet och jämställdhet överlag. Bland annat har jämlikhetsfrågan uppmärksammas eftersom vissa folkgrupper, som etnicitet och klass, har en större risk för att utsättas för sexuellt förtryck (Connell, 2017). En annan debatt som har berörts är olika lagstiftningar som ska främja jämställdheten samt hur jämställdheten ser ut inom ekonomin i olika länder (Rensch, 2018). Det finns därmed en aktuell och tydlig samhällsrelevans i att undersöka jämställdhet och jämlikhet i olika grupper.

Sitcom är en genre som har fått kritik riktad mot sig då det är många som anser att det ofta är stereotypa representationer av karaktärer och att skämten i serierna normaliserar sociala klyftor och skillnader mellan karaktärerna (Mills, 2009, s. 30). Det är därför en intressant genre att undersöka. Till vår kännedom är ingen studie gjord på sitcoms som är skapade efter år 2010 i syfte att kartlägga och undersöka hur karaktärer framställs i den specifika genren sitcom. De få studier som har hittats har bland annat undersökt hur män representeras samt hur ofta de talar om sina

känslor och tankar (Good, Porter & Dillon, 2002) och en annan tidigare studie har undersökt hur kön skildras utifrån ett familjeperspektiv (Olson & Douglas, 1997).

Enligt Collins (2011) finns det även få kvantitativa innehållsanalyser som undersökt information om sexuell läggning, etnicitet och nationalitet, och menar på att sådana kvantitativa studier bör undersöka detta i framtida studier. På områden som sedan innan är relativt utforskade kan det enligt Edström (2006) vara bra att göra en kvantitativ studie för att få reda på hur strukturerna ser ut på område, innan det analyseras och diskuteras vidare i enskilda fall (s.74).

Med bakgrunden i detta kommer denna studie vara en kvantitativ innehållsanalys som syftar till att kartlägga och undersöka vilka grupper, och hur olika grupper, blir representerade och porträtterade i amerikanska sitcoms. Studien kommer även jämföra sitcoms skapade under 1990-talet med sitcoms skapade under 2010-talet och se om det har skett någon förändring över tid. Den kommer även utgå från ett intersektionellt perspektiv, detta eftersom det är en teori som ser till de olika sociala grupper som Collins menar på att de bör utforskas ytterligare. Roosvall och Widestedt menar på att intersektionella analyser av medier är viktiga eftersom maktrelationer skapas och upprätthålls i text och bild (2015, s. 45). De menar också på att medierepresentationer av grupper och individer är vagt utforskade ur ett intersektionellt perspektiv och att det därför är viktigt att undersöka representation i medier (s. 49). En analys bör ur deras synpunkt se till båda sidor och undersöka både underordnade och överordnade, samt avvikande och normala företeelser.

Studien kommer även närma sig *The Male Gaze* som är en välkänd teori om att kvinnor ofta blir objektifierade och iakttagna på ett sexuellt sätt i filmer och tv-serier (Mulvey, 1989). Eftersom andra studier, som inte specifikt undersökt sitcoms, visar att kvinnor är underrepresenterade i ett flertal medier (Collins, 2011; Rudy, Popova & Lins, 2011) och att kvinnor oftare blir sexualiserade (Liebler, Jiang & Chen, 2015) och därmed underordnade. Därför kan det vara intressant att se hur detta skildrar sig i sitcoms.

I ett intersektionellt perspektiv är det viktigt att vara medveten om att vi alla hela tiden ingår i olika maktrelationer och att vi omedvetet bär upp olika roller (Roosvall & Mulinari, 2015), och det är en viktig metodologisk fråga om vems perspektiv som närmar sig ett undersökningsresultat (de los Reyes & Mulinari, 2005). Det ska därför framföras att vi som skriver denna studie två kaukasa unga kvinnor.

2 Litteraturgranskning

Denna studie kommer utgå från ett feministiskt perspektiv. Feministisk forskning, eller genusforskning som det också kan kallas, växte fram som forskningsfält genom andra vågens kvinnorörelse under 1970-talet (Jarlbro, 2006). Perspektivet kännetecknas av en pluralism, där ett flertal existerande metoder används samtidigt som många nya metoder också har utvecklats. På så vis finns det ingen rådande metod som gäller för att bedriva feministisk forskning, utan den kan ske i många olika former (Jarlbro, 2006, s.10).

Kön och *genus* är två centrala begrepp inom feministisk forskning. Begreppet *kön* avser det biologiska könet och svarar på om en person är född med en kvinnlig eller manlig kromosom-uppsättning. *Genus* å andra sidan avser de olika föreställningar och sociala konstruktioner som finns kring respektive kön, det vill säga hur en man eller kvinna förväntas att vara utifrån normer som finns i det aktuella samhället (Jarlbro, 2006, s.12). Att kön innebär det biologiska och genus det sociala är emellertid en förenkling av två mer komplexa begrepp.

I boken *Genusforskning - en guide till feministisk teori, metodologi och skrift* använder sig författaren Nina Lykke (2005) av adjektiven sociokulturellt och biologiskt för att beteckna genus och kön. Sociokulturellt avser då de förutsättningar som Jarlbro tillskriver begreppet genus, där uppfattningar om manligt och kvinnligt är föränderliga i tid och rum.

2.1 Tidigare forskning

Collins (2011) har gjort en recension över ett flertal kvantitativa innehållsanalyser som undersökt hur könsroller ser ut i olika typer av media. Den gemensamma nämnaren för de olika studierna var en övertygande uppenbarelse om att kvinnor är underrepresenterade inom en mängd olika medier. Collins kunde också klargöra att när kvinnor väl blir representerade framställs de ofta på ett negativt sätt. I de studier som Collins undersökt var det mest vanligt förekommande att kvinnor blev porträtterade på ett sexualiserande sätt eller i underordnande roller. Enligt Collins (2011) framhövs kvinnor ofta som sexuella genom att de visas i skarpa eller provocerande kläder. Genom ansiktsuttryck, kroppspositioner och andra faktorer indikeras det på att kvinnorna är underordnade på olika sätt. Kvinnor framställs dessutom ofta i traditionellt kvinnliga, stereotypa roller, där kvinnor porträtteras som icke-professionella yrkesroller, hemmafruar, föräldrar, fruar eller sexuella gatekeepers. Kvinnor har utvecklats till nästan representativa andelar i arbetslivet, men i film- och tryckvärlden har kvinnornas roll inte utvecklats i samma takt (Collins, 2011). Det är anmärkningsvärt att skillnaden i porträtt av män och kvinnor har bestått under årtionden, under vilka kvinnornas roller i samhället har breddat sig.

Collins (2011) påstår att hur kvinnor är porträtterade är viktigare att undersöka än om de är porträtterade. Collins menar att det finns för lite diskussion i studierna om innehåll som kan skildra kvinnor positivt och ställer således frågan om det finns positiva bilder av kvinnor i innehåll som strider mot traditionella könsroller eller stereotyper? Om så är fallet, var finns de? Det kan vara lika viktigt att upptäcka

detta som att identifiera problematiska skildringar, enligt Collins. Det uppmärksammades även att studier som undersöker information om sexuell läggning, etnicitet och nationalitet saknas och det föreslås att detta bör undersökas i framtida studier.

I sin studie *Depictions of Gender on Primetime Television: A Quantitative Content Analysis* undersökte Sink och Mastro (2016) hur män och kvinnor porträtterades i populära tv-program. De undersökte hur könsförhållanden såg ut gällande yrke, sexualisering, ålder, stereotypa maskulina och feminina attribut samt gällande aggressivitet. Resultatet visade även här att kvinnor är underrepresenterade i dessa tv-program. Dessutom visade det att vissa könsstereotyper har minskat jämfört med tidigare decennier, medan andra, exempelvis dominanta män och sexuellt provocativa kvinnor, kvarstår. Det har även visats i tidigare studier att det är vanligare att manliga karaktärer är fokuserade på karriären än att kvinnliga karaktärer är det (Daalmans, Kleemans & Sadza, 2017). Enligt Edström har kvinnor och andra etniska och sexuella minoriteter ofta blivit stereotypiserade utifrån en vit, heterosexuell manlig norm (Edström, 2006, s. 38).

2.1.1 Definition av sitcom

Genren sitcom, förkortning av situational comedy (situations-komedi på svenska), är en av historiens äldsta och mest förekommande genrer inom television (Dalton & Linder, 2005, s. 1). Den kom till televisionen redan på 1950-talet (Sedita, 2014, s. 10). Sitcom var inte klar redan från början av dess historia, utan den har utvecklats med tiden och blivit en mer fullständig genre än vad den var från början; den har utvecklats från att ha varit en anpassad form av teaterföreställning till att ha egna kännetecken (Mills, 2009, s. 35). Genren har en speciell uppbyggnad om man jämför med andra tv-genrer och ofta har man uppfattningen att dess enda viktiga aspekt är de humoristiska scenerna. Sitcom kännetecknas däremot av flera olika, precis lika viktiga, aspekter trots att den är mest känd för sina humoristiska inslag (Mills, 2009, s. 6). Många forskare inom ämnet är överens om att narrativet och karaktärerna är två viktiga aspekter inom sitcom som en genre. Detta är dessutom två aspekter som är vanligt förekommande i definitioner av sitcom. Däremot finns det flera forskare som trots det påstår att dessa faktorer är något onödiga, eftersom det är en genre som har humor i fokus (Mills, 2009, s. 25, 37).

All underhållning vi har i samhället kan inte kombineras med kritiskt tänkande och analyserande, vilket medför att sitcom klassas som en bra genre för underhållning då publiken slipper tänka och analysera saker när de ser på en serie i denna genre (Mills, 2009). Det en genre som är komplex och invecklad att skapa, men eftersom publiken vill känna igen sig i vad som händer så måste den framstå som en simpel genre. På grund av att den måste framstå som simpel blir den dessutom enkel för publiken att förstå, vilket ofta är en kännetecknande aspekt för genren (Mills, 2009, s. 5; 27). En sitcom tar oftast upp mindre, vardagliga problem snarare än de större, vilket bidrar med en igenkänningsfaktor för många som ser på denna typ av serie (Mills, 2009, s. 1).

Om man bortser till narrativet och berättartekniken i genren så finns det flera tekniska aspekter som är kännetecknande för genren. En av dessa aspekter är de

kameravinklar som används i en sitcom. När det är en scen där två karaktärer är delaktiga så används tre kameror där den första är till för att filma en överblicksbild av hela scenen, medan de andra två kamerorna ska filma varsin karaktär - båda i halvbild. Trots att många moderna sitcoms går ifrån detta sätt att filma på mer och mer så är det fortfarande en utmärkande aspekt för sitcoms (Mills, 2009, s. 39). Något annat som är kännetecknande för denna genre är också att det i vissa serier filmas med en riktig publik i studion. Detta gör att man kan använda publikens reaktioner, så som skratt eller jubel, även när serien sänds på tv, just detta kallas för 'laugh track'. När producenterna använder ett laugh track så vet tittarna även hemma att det är andra personer som tyckte att just det ögonblicket var roligt eller extra bra. Om någon i publiken däremot skrattar på "fel" tillfälle så redigeras det ut från det färdiga avsnittet, som sänds på tv, eftersom producenterna anpassar innehållet utefter vad de tror att publiken ska uppfatta som roligt och okej att skratta åt (Mills, 2009, s. 102-103). Dessutom har en sitcom-serie kortare avsnitt än de flesta andra genrer, då varje avsnitt är 22 minuter långt (Sedita, 2014, s. 8).

3 Teori

I teoriavsnittet kommer teorier inom det intersektionella perspektivet tas upp. Först kommer en beskrivning av intersektionalitet följt av teori om makt och representation, som är viktiga delar inom det intersektionella perspektivet.

3.1 Intersektionalitet

Intersektionalitet är ett begrepp som introducerades genom den feministiska forskningen under 1990-talet och är ett mycket centralt teoriramverk inom stora delar av feministisk genusteori (Lykke, 2009, s. 104; 106). Perspektivet får oss på så vis att se på verkligheten på ett nytt sätt än vad vi tidigare har gjort, vilket innebär att vi börjar ifrågasätta kunskap som tidigare har tagits för given (de los Reyes & Mulinari, 2005, s. 23).

Ursprunget till intersektionalitet går att spåra långt tillbaka i tiden. Sedan 1700-talet finns det många exempel på när modern vetenskap inom olika ämneskategorier har kopplat samman könskonservativa diskurser med olika sociala kategorier för att förklara maktasymmetrier, sociala hierarkier och inkluderingar samt exkluderingar (Lykke, 2009, s. 46). Från 1800-talet går det bland annat att se kopplingar med den tidens kvinnorörelser och deras anknytning till antislaverirörelser, och under början av 1900-talet finns det samband mellan de socialistiska kvinnorörelserna och en diskussion om genus och klassförhållanden (Lykke, 2005, s. 9). Olika inriktningar inom feministisk teori såsom postkolonial feminism, feministisk marxism och queer-feminism har implicit undersökt intersektionalitet sedan 1970-talet. Således har intersektionalitet haft en förankring i det vetenskapliga fältet under lång tid innan det explicit använts. Begreppet intersektionalitet uppstod ur ett samspel mellan perspektiven postkolonial teori, feministisk teori och Black feminism, och fram till att begreppet infördes menar Lykke (2005) att dessa inriktningar har saknat en nodalpunkt, det vill säga ett ramverk, som sammanför sådana typer av studier (s. 8-9).

Begreppet har sedan introducerats i den akademiska världen eftersom teoretiker och forskare ville synliggöra kvinnors varierande erfarenheter och, framför allt, rasifierade kvinnors villkor (de los Reyes & Mulinari, 2005, s. 27). Begreppet används för att analysera hur ”sociokulturella hierarkier och maktordningar interagerar och skapar inklusion/exklusion runt diskursivt och institutionellt konstruerade kategorier som genus, etnicitet, klass, sexualitet, ålder/generation, nationalitet, osv.” (Lykke, 2005, s. 8). Intersektionalitet fungerar på så vis som ett verktyg för att ställa frågor om makt och ändrar de traditionella gränser som finns indelade inom den feministiska analysen och den politiska praktiken (de los Reyes & Mulinari, 2005, s. 89). Perspektivet är inte begränsat till enbart feministisk forskning, utan kan även tillämpas inom andra forskningsfält (de los Reyes & Mulinari, 2005, s. 27). Roosvall och Widestedt (2015) menar att intersektionalitet kan ge en fördjupad förståelse om medierepresentationer och kan belysa och ifrågasätta användandet av stereotyper i fiktioner. De menar att intersektionalitet kan hjälpa till att uppmärksamma komplexiteten i olika representationer och maktordningar som annars ofta förnekas i mediastudier (s. 50). På så vis har

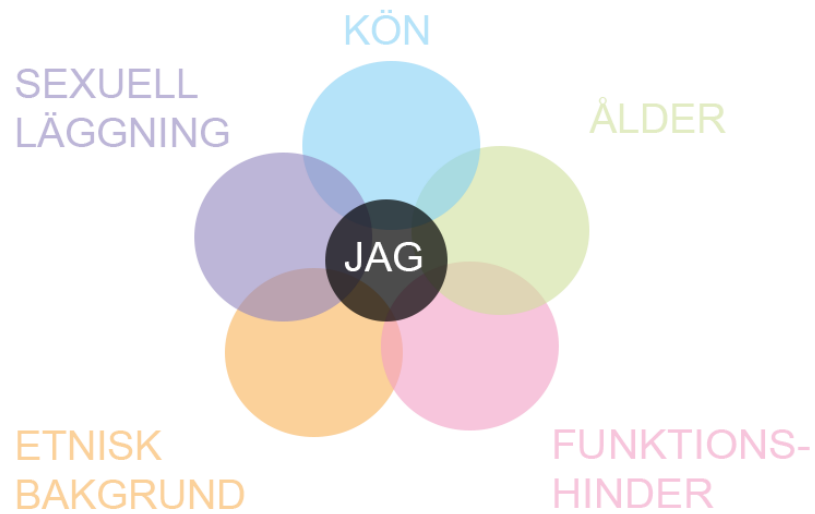
intersektionalitet en förankring till det vetenskapliga fältet medier- och kommunikationsvetenskap och det är ett teoretiskt ramverk som är väl lämpat att applicera på mediastudier. Som Roosvall och Widestedt (2015) skriver: ”Det är idag framför allt i medierna som intersektioner skapas och reproduceras – det är där olika grupper konfronteras och kontrasteras mot varandra.” (s. 50).

3.1.1 Intersektionalitet som analytiskt verktyg

Syftet vid en intersektionell analys är att analysera kring hur olika kategorier konstruerar varandra. Lykke (2009) menar att tyngdpunkten ligger vid hur sociokulturella kategorier (det vill säga gruppindelningar som är socialt konstruerade utifrån den kulturella kontexten) skapar identiteter, samt hur detta samverkar med maktordningar på en samhällsnivå och hur de påverkar varandra (s. 222). Lykke betonar att det gäller ”ömsesidiga transformationsprocesser” där företeelserna bygger och transformerar varandra, och inte att kategorierna, såsom kön, etnicitet och sexualitet med flera, enbart adderas till varandra (s. 107). Vid en kvantitativ analys kan ett sådant tillvägagångssätt dock vara nödvändigt (Roosvall & Widestedt, 2015, s. 43). Roosvall och Widestedt benämner ytterligare en definition:

Intersektionalitet är ett angreppssätt som används för att undersöka hur olika maktasymmetrier såsom kön, etnicitet, klass, sexuell läggning, ålder, funktionsvariation etc, samverkar i skapandet av identiteter och materiella villkor för individer och grupper, och hur de därmed bidrar till att skapa och upprätthålla social ojämlikhet och politiska orättvisor (Roosvall & Widestedt, 2015, s. 42)

För att få en närmare förståelse av begreppet redogör Lykke (2009) intersektionalitet som en metafor för där kön och andra kategorier möts. Det bygger på det engelska ordet ”intersection” som översatt till svenska blir väggkorsning (s. 222), men det kan också översättas till skärningspunkt och genomskärning. Det är i skärningen (intersektionen) mellan de olika kategorierna som en identitet ligger, det är också där som olika specifika maktpositioner kan skapas, och på sikt även olika specifika former av förtryck (Roosvall & Widestedt, 2015, s. 42). Nedan följer en illustration som visar hur en identitet skapas i intersektionen mellan olika kategorier:

Figur 2.1 Illustration av olika intersektionaliteter

Det modellen framhåller är att ingen person enbart är sitt kön, eller enbart sin etniska bakgrund. En person är en komplex uppsättning av olika fenomen och rymmer en rad olika identitetsskapande faktorer (de los Reyes & Mulinari, 2005, s. 127). En person har alltid ett kön, en ålder, en etnisk bakgrund etcetera och måste därmed förstås ur dess komplexitet.

3.1.2 Kön, klass och etnicitet

Roosvall och Widestedt (2015) menar att de aspekter som är av relevans i en intersektionell analys är de som motsvarar maktrelationer i samhället och som därmed kan innebära en ojämlikhet och som kan yttra sig i diskriminering (s. 42). De los Reyes och Mulinari (2005) hävdar att skillnaden mellan klass, kön och etnicitet samt sexuell identitet, funktionsvariation och politisk meningsskiljaktighet är att de tre förstnämnda är knutna till beständiga former av ojämlikheter (s. 39-40). Dessutom är de tre förstnämnda, tillsammans med könsöverskridande identitet, ålder, sexualitet och funktionsvariation, diskrimineringsgrunder som har förankring i den svenska diskrimineringslagen och Europakonventionen om mänskliga rättigheter (Roosvall & Widestedt, 2015, s. 42). De los Reyes och Mulinari (2005) beskriver att kvinnor och män är aldrig bara kvinnor och män när det kommer till makt, med detta menar de att ingen kategori kan isoleras helt till sig själv; det skapas specifika maktpositioner mellan exempelvis kön, klass och etnicitet, vilket ger upphov till olika former av förtryck (Roosvall & Widestedt, 2015, s. 41-42).

3.2 Makt

Makt är ett centralt begrepp i det intersektionella perspektivet (Roosvall & Widestedt, 2015, s. 35). Perspektivet i sig är ingen maktteori utan det är snarare en

teori som grundar sig i andra teorier om makt. I en intersektionell analys menar de los Reyes och Mulinari (2005) att en dialog mellan Marx och Foucaults maktteorier kan vara användbart. Detta eftersom det enligt dem kan ge en djupare förståelse för "ojämlikhetens konstruktion", det vill säga relationen mellan norm och makt (s. 42).

Enligt Foucault (2009) är makt något som finns i olika relationer mellan människor, samt samhällsgrupper, vilket innebär att makten kommer från olika håll i samhället (s. 313). Maktutövande kännetecknas enligt Foucault av en samhällelig enighet gällande definitionen av det rätta, möjliga samt naturliga. Det skapas därför en ordning genom stigmatiseringen av människor och samhällsgrupper som anses vara avvikande eftersom de står utanför samhällets normer (de los Reyes & Mulinari, 2005, s. 42-43). Marx menar däremot att det finns två olika sociala processer som måste särskiljas; *exploatering* och *stigmatisering*. Den sociala processen exploatering innebär ett utnyttjande och utestängande av påverkan för grupper (NE, u.åa) och stigmatisering innebär att en person eller grupp som anses vara avvikande diskrimineras av andra i samhället (NE, u.åd). Marx påstår att dessa två kan sammanfalla, men att det är viktigt att påpeka att en underordnad position inte alltid innebär att personen är avvikande eller stigmatiserad. Marx menar att underordnade grupper inte är avvikande så länge de inte försöker ändra den rådande hierarkin i samhället, vilket innebär att dessa grupper blir exploaterade snarare än stigmatiserade (de los Reyes & Mulinari, 2005, s. 43).

Charles Tilly (1998) diskuterar ett begrepp som han kallar för *beständig ojämlikhet*. Detta är en slags ojämlikhet som omfattar stora sociala grupper som är konstant utsatta för underordning. Det är en slags ojämlikhet som är med i flera olika sociala interaktioner som dessa grupper är delaktiga i (s. 13). Inom modellen om ojämlikhet är begreppen *exploatering* och *möjlighetsansamling* aktuella, exploatering förekommer när det finns en ojämnhet i maktfördelning mellan grupper och en grupp utestängs från att påverka och möjlighetsansamling förekommer när en grupp vinner tillträde till en resurs som kan förstärka deras position (de los Reyes & Mulinari, 2005, s. 35-36). Tilly (1998) förklarar att två av de kategorier som är beständiga ojämlikheter är etnicitet samt religion (s. 14), vilket även kan argumenteras och förklaras som rasism eftersom många forskare är överens om att rasism är en form av utestängningspraktik som grundar sig i bland annat utseendemässiga eller religiösa egenskaper (de los Reyes & Mulinari, 2005, s. 31). När det kommer till rasism argumenterar Balibar för att det är en process som syftar till att bevara den sociala och symboliska utestängningen av "den andre" och att det är en form av makt som breder ut sig i samband med globaliseringen (de los Reyes & Mulinari, 2005, s. 29).

Det kan även diskuteras huruvida patriarkatet även är en beständig ojämlikhet, eftersom Tilly (1998) beskriver att även kön är en av de kategorier som tillhör begreppet beständig ojämlikhet (s. 14). De los Reyes och Mulinari (2005) beskriver att så länge "Kön" inte definieras med andra aspekter gällande sexualitet, klass och etnicitet innebär det att vi associerar "Kön" med en medelklass, vit och heterosexuell norm (s. 99), vilket kan stödja påståendet om att det är ett av könen som har mer makt i samhället.

3.2.1 The Male Gaze

The Male Gaze (kallad för manliga blicken på svenska) är en feministisk teori som härstammar från begreppet Scopophilia (Skoptofili på svenska). Begreppet betyder 'pleasure in looking' och används för att beskriva när en person finner ett behag i att iakttä en annan person på ett sexuellt och objektifierande sätt. Det var Freud som myntade begreppet och han menade att när någon finner ett behag i att iakttä en annan människa så omvandlar dem personer till objekt (Mulvey, 1989, s. 16-17). När vi pratar om the male gaze så innebär det att vi iakttar den kvinnliga kroppen på ett aktivt sätt, snarare än tvärtom. Hon iakttas på ett sätt som utgår från hur en heterosexuell man skulle titta på henne, varav namnet the male gaze. Kvinnan blir ofta exponerad som ett sexuellt objekt ur en erotisk syn och därför har hennes utseende och kropp en stark erotisk påverkan på den som iakttar. Detta beror på att världen har en sexuell obalans vilket innebär att det är männen som är aktiva och kvinnorna passiva i olika narrativ, även i vardagliga sammanhang (Mulvey, 1989, s. 19). I filmer anses kvinnan ofta vara ett objekt och det antas därför att kvinnan (objektet) redan har en definition och mening som har skett utanför filmen, därför anses hon ofta vara utan mening och stereotyp i filmen (Cowie, 2000, s. 48-49).

Mulvey (1989) beskriver dessutom att kvinnor ofta får bära typiskt feminina klädesplagg, såsom högklackade skor, i olika narrativ. Dessa kan enligt henne ses som en slags fetischism och tortyr, då det oftast är obekvämt att använda sådana klädesplagg men det är något kvinnor ofta gör för att känna sig uppskattade eller extra fina. Vissa klädesplagg ingår alltså i en stereotyp bild av kvinnan vilket bidrar till ännu mer objektifiering av hennes kropp (1989, s. 8). Enligt Mulvey beror fetischism på att kvinnan saknar ett manligt könsorgan, som alltid har inneburit makt i samhället, och därför blir vissa saker, exempelvis klädesplagg, symboler för makt och fantasier eftersom kvinnan ofta får mer uppmärksamhet från männen om hon bär vissa klädesplagg (s. 10-11).

Betraktaren av en film antas titta på den utifrån den manliga karaktärens perspektiv, vilket innebär att betraktaren förväntas att identifiera sig med den manliga karaktären. Detta gör att en manlig karaktärs utseende oftast inte blir sexualiserat (Mulvey, 1989, s. 19).

3.3 Representation och stereotyper

Representation är en viktig del i det intersektionella perspektivet (Roosvall & Widestedt, 2015) och är även en betydelsefull del i kulturstudier överlag (Hall, 2013). Begreppet sammankopplar språk och mening, och innebär ett "skapande av mening genom språk" (Hall, 2013, s. 2). Det finns tre olika närmanden till representation; *reflektiv*, *avsiktlig* och *konstruktionistisk*, varav konstruktionistisk är den som är mest relevant för kulturstudier. Detta närmande är ett semiotiskt perspektiv som är sammankopplat med lingvistik, vilket innebär att man ser på tecken inom gemensamma språk (s. 1-2). Språket i denna mening är en social konstruktion och ett resultat av gemensamma konventioner inom en kultur, och därmed inte något som direkt förekommer i naturen. Stuart Hall (2013) menar att de kategoriseringar och tankar människor har om sin omvärld endast går kommunicera och förklara med hjälp av språket, och att det därför endast kan bli meningsfullt

inom språket. Inom det konstruktionistiska synsättet använder språket sig av tecken för att symbolisera och stå för eller referera till objekt och människor, vilket i sin tur skapar mening (s. 14).

Roosvall och Widestedt (2015) skiljer på två former av representation; föreställande och företrädande (s. 49). Föreställande representation är relevant för denna studie, det innebär hur människor skildrar fenomenen i omvärlden i en språklig och bildlig bemärkelse. Representationer i föreställande mening kan enligt Stuart Hall ha "element av politiskt företrädande representation" (1997, citerad i Roosvall & Widestedt, 2015, s. 49), vilket innebär att de som blir representerade går framför, och därmed är "viktigare", än de som inte blir representerade. Som Roosvall och Widestedt (2015) skriver, "[...] syns du inte, finns du inte" (s. 49).

En typ av representation är enligt Hall (2013) stereotyper (s. 215). En stereotyp är en människa som vi har en viss kunskap om (NE, u.åc) som vi sedan drar vissa slutsatser om för att sedan placera denna person i ett visst fack, utan att undersöka sanningshalten i de fördomar vi har om personen (Edström, 2006, s. 36). Dessa slutsatser och placeringar utgår ifrån vissa egenskaper som en person har, exempelvis ålder, kön och etnicitet (Hinton, 2003, s. 10-11).

Richard Dyer (1977), som har skrivit en erkänd essä om stereotyper, menar att vi alltid försöker förstå oss på saker genom att positionera och placera dem i bredare kategorier. Vi skapar oss uppfattningar om personer genom att kategorisera tillhörighet/medlemskap till olika grupper (såsom klass, kön, ålder etc.), definiera personlighetstyp, exempelvis om en person är glad, seriös, deprimerad och så vidare, och utnämna vilken roll en person har i samhället, exempelvis om en person är en chef, en förälder etcetera (citerad i Hall, 2013, s. 247). Stuart Hall tolkar Dyer och urskiljer tre viktiga punkter gällande stereotyper, den första är att stereotyper innebär förenklingar av en viss personlighetstyp eller grupp; "Stereotypes get *hold of the few* 'simple, vivid, memorable, easily grasped and widely recognized' characteristics about a person, *reduce* everything about the person to those traits, *exaggerate* and *simplify* them." (Hall, 2013, s. 247). Den andra är att stereotyper delar upp det normala och accepterade i samhället från det onormala och oaccepterade; stereotyper skapar gränser och utesluter det som "inte" hör dit (s. 247-248). Den tredje är att stereotyper verkar förekomma när fördelningen av makt inte är jämlik. Här nämner Hall *ethnocentrism* som en viktig aspekt, vilken innebär att normen inom ens egna kultur blir den centrala och andra normer blir bortglömda och förbisedda. När människor klassificeras utifrån en norm och utesluter personer som inte passar in i normen resulterar detta i ett maktspel enligt både Foucault och Gramsci (Hall, 2013, s. 248).

Det finns tre viktiga komponenter till en stereotyp. Dessa tre är:

1. Vi kan känna igen en grupp människor utifrån en viss egenskap. Detta kan vara allt från vilket nationalitet de tillhör till vilken sysselsättning de har. På så vis skiljer vi den gruppen från andra grupper som inte erhåller samma egenskap.

2. Sedan får gruppen som helhet ytterligare egenskaper, eftersom vi drar slutsatser om den gruppen. Dessa egenskaper är oftast personlighetsdrag, men de kan även vara fysiska attribut.
3. När vi sedan har konstaterat att personen har en av dessa egenskaper så placerar vi den stereotypa egenskapen på denna person. Till exempel att en person från England är förtjust i traditioner (Hinton, 2003, s. 11-12).

I vardagen träffar vi olika människor i vår omgivning och placerar dem ofta i en viss kategori, trots att vi sällan har speciellt mycket information om personen vi möter. Vi kategoriserar dem ofta utifrån deras synliga attribut, vilket innebär att vi även drar stereotypa slutsatser om deras personlighet (Hinton, 2003, s. 10). Stereotyper används dessutom i film och tv-serier, varpå vi lär oss om sociala grupper och konstruktioner utifrån dessa karaktärer (Dyer, 1999). Även i sitcoms används det ofta stereotypa karaktärer och en stor bidragande faktor till komiken är beroende av att publiken drar slutsatser utifrån stereotyperna de ser och deras handlingar (Hinton, 2003, s. 83-84). Stereotyper bygger alltså på vissa fastställda definitioner av verkligheten (Dyer, 1999) vilket innebär att vi ofta lär oss om sociala konventioner som inte används i vår egna kultur, men som kännetecknar en annan kultur (Hinton, 2003, s. 91).

I flera hundra år har människor försökt fastställa olika personlighetstyper, eftersom om det vore möjligt skulle det innebära att vi skulle kunna få mer kunskap om andra personer och på så vis kunna få en uppfattning om hur de kan bete sig i olika situationer. Med hjälp av stereotyper kan vi lättare skapa förklaringar på vissa händelser och sociala aktiviteter, eftersom stereotyper har egenskaper som kännetecknar ett visst beteende (Hinton, 2003, s. 38-39; 83).

I många fall brukar vi skapa stereotyper kring skillnader mellan olika personlighetstyper, som exempelvis kvinnor och män, trots att likheterna egentligen är fler än skillnaderna. Ett sådant exempel är när vi i filmer och tv-serier kan se tydliga skillnader i beteende och klädstil när det kommer till homosexuella och heterosexuella personer; i verkliga livet är likheterna även här fler än skillnaderna. Detta gör att vi får en fel uppfattning om hur vissa personlighetstyper betar sig och vad de har för plats i samhället och dylikt (Dyer, 1999). Det är flera forskare inom socialpsykologin som påstår att stereotyper därför ger en felaktig bild av olika personlighetstyper, framför allt eftersom många stereotyper i exempelvis filmer och tv-serier har nedvärderande egenskaper. Dessa forskare menar därför att vi bör sluta använda oss av stereotyper eftersom det innebär att vi på grund av detta ofta uppfattar personer i verkliga livet på ett felaktigt sätt (Hinton, 2003, s. 15-16). Tidiga feministiska perspektiv kritiserade dessutom de olika könsstereotyperna eftersom de ansåg att stereotyperna visade falska bilder av vad som är kvinnliga egenskaper och beteenden, därför ansåg dessa feministiska perspektiv att allmänheten fick en orättvis bild av kvinnan (Gledhill & Ball, 2013, s. 342).

Stereotyper kan även anses vara ett slags maktutövande, då kategoriserande av människor är till för att diskriminera enligt Jacobson och Broman Norrby (2004, s. 23). Personer med mycket makt i samhället kan själva definiera andra grupper och kan undvika att bli beskrivna på ett enkelt sätt, medan många minoritetsgrupper är dem som utsätts för de mest förenklade beskrivningarna. En annan aspekt när det

kommer till obalans i makt när det kommer till stereotyper är att vi på olika sätt kan beskriva människor som motsatser till varandra, exempelvis genom kombinationerna män-makt-aktivitet och kvinnor-sex-passivitet, vilket resulterar i en maktdimension där en sida är dominant (Jacobson & Broman Norrby, 2004, s. 23-24).

3.3.1 Olika stereotyper

I grunden är stereotyper desamma och stabila, men de moderniseras för att passa in i sin tid (Jacobson & Broman Norrby, 2004, s. 28). Här nedan följer en sammanfattning på olika stereotyper och normer som idag kan hittas i verkliga livet, dessa är konsumenter så vana vid att se i exempelvis tv-serier så de sällan reflekterar över dem (Jacobson & Broman Norrby, 2004, s. 25).

Könsstereotyper i populärkultur är ofta kopplade till de sociala roller vi traditionellt har i samhället, till exempel att kvinnor är mer omhändertagande än män (Hinton, 2003, s. 93). Enligt samhället anses kvinnor vara sitt rätta jag när de är omhändertagande (Streiff & Dundes, 2017). Det händer dessutom att kvinnor som presenteras som hemmafruar är porträtterade som självupptagna, småaktiga och även dåliga mödrar (Hirdman, 2015, s. 60). Även i sitcoms kan vi ofta se att det är kvinnorna som tar hand om andra karaktärer (Sedita, 2014, s. 72-73), vilket stämmer överens med den traditionellt sociala rollen. Är det däremot en man som har denna roll kan vi ofta se att han inte klarar av ansvaret för barnen och hushållsarbetet (Jacobson & Broman Norrby, 2004, s. 32). En annan traditionell stereotyp är att män är mer aggressiva än kvinnor (Hinton, 2003, s. 93).

När det kommer till stereotypisering av kön framhävs oftast attribut och egenskaper som förknippas till könet, snarare än till individen (Jacobson & Broman Norrby, 2004, s. 24). Egenskaper som hör till stereotypa kvinnor är att de är smala och vältränade, vackra och ser unga ut. Hon gillar att träna på gym, shoppa, att sminka sig och hon gillar skönhetsoperationer (Gauntlett, 2008, s. 86-87; Jacobson & Broman Norrby, 2004, s. 29). I vissa fall kan vi även se stereotyper där kvinnan är skamlös och använder sin kropp för att nå sina mål i livet (Jacobson & Broman Norrby, 2004, s. 31).

Det finns även liknande stereotyper och ideal för män, där det anses vara viktigt att de har en vältränad kropp och han anses vara en romantisk dröm för många kvinnor (Gauntlett, 2008, s. 86-87; Jacobson & Broman Norrby, 2004, s. 31). Dessutom finns det stereotyper där mannen är ansedd vara ett sexobjekt då han i bilder poserar på ett pornografiskt sätt, ofta delvis avklädd. Bilden är därför ovanligt passiv, eftersom det oftast är kvinnor som är avklädda och framställda som sexobjekt (Jacobson & Broman Norrby, 2004, s. 32).

I vissa fall anses det att mäns framgångar inom ett specifikt ämne beror på att de är duktiga på det dem gör, medan kvinnors framgångar inom ett specifikt ämne beror på extra hårt arbete eller tur. Därför visar inte lika stor framgång på lika stor förmåga mellan de två könen. Detta baseras på en stereotyp om att kvinnor är mindre kompetenta än män, eftersom kvinnor måste arbeta hårdare för att uppnå samma resultat som män (Hinton, 2003, s. 89).

En typisk manlig stereotyp är affärsmannen som alltid har nya stora projekt på gång och har därför lite tid till sitt privatliv, eftersom han försörjer sin familj. Han klär sig alltid i slips och kavaj och han är kompetent, framgångsrik och socialt utåtriktad. Denna karaktär framställs sällan som ett objekt, eftersom han är aktiv i narrativet (Jacobson & Broman Norrby, 2004, s. 29). En manlig karaktär i en film eller tv-serie kan även vara porträtterad som en machoman som har sin fysiska styrka och mod som sina främsta egenskaper. Han är oftast en ensamvarg och har varken ett hem eller en livspartner. Vi kan hitta honom på den goda sidan där han utträttar hjältedåd, är han däremot på den onda sidan är han sadistisk och obarmhärtig (Jacobson & Broman Norrby, 2004, s. 30).

England, Descartes och Collier-Meek (2011) har i sin kvantitativa studie "*Gender Role Portrayal and the Disney Princesses*" definierat maskulina och feminina karaktärsdrag. Karaktärsdrag som de definierade som maskulina var fysiskt stark, säker på sin sak, okänslig, självständig, atletisk, modig och ledare. De karaktärsdrag som ansågs feminina var bryr sig om sitt utseende, fysiskt svag, gör som hon blir tillsagd, visar känslor, tillgiven, omhändertagande, känslig, försiktig, hjälpande, besvärlig, problemskapande, orolig, skamsen, tar emot hjälp och offer.

4 Syfte och forskningsfråga

Syftet med denna studie är att utifrån ett intersektionellt perspektiv undersöka huruvida olika sociokulturella grupper blir representerade och porträtterade i amerikanska sitcoms från 1990-talet samt 2010-talet; syftet med att undersöka amerikanska sitcoms från båda dessa decennier är för att ta reda på om det har skett någon förändring med årens gång. Studien syftar även till att undersöka om karaktärerna får några stereotyper eller samhällsnormer tillskrivna och om kvinnliga samt manliga karaktärer blir objektifierade och sexualiserade.

Sitcoms har sällan blivit studerade gällande sociokulturella grupper, tidigare studier kring andra genrer som syns på tv har däremot visat att kvinnor ofta är underrepresenterade (Collins, 2011). Det intersektionella perspektivet analyserar olika sociokulturella hierarkier och maktordningar som förekommer i samhället, bland annat kön, ålder och etnicitet (Lykke, 2005). Därför syftar den första frågan i studiens frågeställning till att undersöka de olika sociokulturella grupperna som kan förekomma i genren.

Studiens andra forskningsfråga syftar till att undersöka huruvida karaktärer blir tillskrivna några stereotypa karaktärsdrag eller samhällsnormer, eftersom sitcom är en genre som ofta har fått kritik riktad mot sig på grund av dess stereotypa karaktärer (Mills, 2009). Dessutom är det intressant med denna forskningsfråga eftersom vi använder stereotyper i tv-serier och filmer för att lära oss om sociala grupper och konstruktioner (Dyer, 1999), exempelvis utifrån egenskaper som etnicitet och ålder (Hinton, 2003).

Kvinnor blir ofta objektifierade och sexualiserade, utifrån ett manligt iakttagande (Mulvey, 1989). Därför syftar den tredje forskningsfrågan till att undersöka om kvinnor och män blir objektifierade samt sexualiserande och om detta sker utifrån *the Male Gaze*.

Ovanstående syfte resulterar i en frågeställning om tre forskningsfrågor, som alla bygger på representation, identitet och makt som Roosvall och Widestedt (2015) menar är grundbultar i ett intersektionellt perspektiv:

RQ1: Vilka sociokulturella grupper gällande kön, ålder, etnicitet, klass, sexuell läggning och funktionsvariation blir representerade i amerikanska sitcoms under 1990-talet respektive 2010-talet?

RQ2: Vilka identitetsskapande karaktärsdrag tillskrivs karaktärerna och utnämner dessa några befintliga stereotyper/normer?

RQ3: I vilken utsträckning blir kvinnor respektive män objektifierade samt sexualiserade?

5 Metod och forskningsetik

I denna studie används metoden kvantitativ innehållsanalys. Kvantitativ innehållsanalys är en bra metod för att mäta förekomsten av olika kategorier i ett material, exempelvis hur många gånger ett visst ord används i en text (Esaiasson et al., 2012, s. 197). Enligt Bryman (2011) är en innehållsanalys ett sätt att analysera dokument och texter för att kvantifiera innehållet på ett systematiskt sätt, som görs utifrån redan bestämda kategorier. Det som analyseras behöver inte nödvändigtvis vara i tryckt form, utan det som analyseras kan vara stillbilder, rörlig bild, audio (exempelvis radio) eller låttexter (s. 283).

5.1 Urval

I denna undersökning gjordes ett sannolikhetsurval i form av ett obundet slumpmässigt urval. Det innebär att alla enheter i urvalsramen hade en lika stor chans att komma med i urvalet (Bryman, 2011, s. 183). En anledning till att det är bra att använda sig av ett obundet slumpmässigt urval är för att enheterna inte väljs ut av subjektiva kriterier (Bryman, 2011, s. 183). Denna metod är bra att använda om undersökningen ska säga något om populationen (alla enheter i urvalsramen) då metoden ger en hög reliabilitet (Esaiasson, 2013, s. 47).

I denna studie användes två olika urvalsramar, där den första urvalsramen var för amerikanska sitcoms producerade under 1990-talet och den andra urvalsramen var för amerikanska sitcoms producerade under 2010-talet. Alla titlar som ingick i de två urvalsramarna fördes in i två olika listor (en lista för vardera urvalsram) för att på så vis bli numrerade. I urvalsramen med amerikanska sitcoms producerade under 1990-talet ingick det 387 enheter och i urvalsramen med amerikanska sitcoms producerade under 2010-talet ingick det 236 enheter. I urvalet ingick femton stycken amerikanska sitcoms från 1990-talet samt femton stycken amerikanska sitcoms från 2010-talet, sammanlagt ingick det fyrtio olika enheter i urvalet. När dessa 40 enheter slumpades fram användes en slumpgenerator som hittades på internet (<http://gallerit.se/slumptal/>). Denna slumpgenerator gav femton olika tal mellan 1 och 387, vilket var antalet enheter i urvalsramen för amerikanska sitcoms producerade på 1990-talet, samt femton olika tal mellan 1 och 236, vilket var antalet enheter i urvalsramen för amerikanska sitcoms producerade under 2010-talet. Samma slumpgenerator användes vid val av säsong och avsnitt av varje sitcom som skulle undersökas; antalet säsonger kollades upp på sidan imdb.com och när en säsong var slumpad kollades antalet avsnitt som ingick i den säsongen upp på samma sida för att sedan slumpmässigt välja fram ett avsnitt via slumpgeneratorn. Några av de enheter som ingick i urvalet var How I Met Your Mother, Cougar Town, LA to Vegas, Friends, Seinfeld samt The Fresh Prince of Bel Air. Hela listan av urvalet finnes i Bilaga 2.

5.2 Analysenheter

De analysenheter som har valts i denna studie är alla karaktärer som förekommer i minst en scen och som där medverkar aktivt genom antingen en replik eller en tydlig

interaktion med en annan roll som förekommer i fler än två scener, det innebär att karaktärer som enbart förekommer i bakgrunden i scener inte kommer räknas.

5.3 Val av variabler

För att undersöka intersektionalitet valdes ett antal demografiska variabler ut grundat på de aspekter som Roosvall och Widestedt (2015) angav som diskrimineringsgrunder. De aspekter som undersöktes var kön, ålder, etnicitet, klass, sexuell läggning och funktionsvariation.

Sexuell läggning och etnicitet var viktigt att undersöka eftersom Collins (2011) uppmärksammade att det saknas kvantitativa studier som undersöker och kartlägger dessa aspekter. En annan aspekt Collins (2011) ansåg behövde kartläggas var vilken typ av roll olika karaktärer tilldelas, om de har en stor eller liten roll. Detta utmynnade i variabeln *Roll*, som syftar till rollstorlek. Det hämtades också inspiration gällande variabler till denna studie från Sink och Mastro (2016). De använde sig av flera olika semantiska variabler som uppmätte stereotypiserade attribut som är kända för att vara associerade med porträtteringar för män och kvinnor i media för att bestämma huruvida ett karaktärs kön var associerat med olika mönster för medierepresentation. Dessa variabler var dominans, sexualisering, yrke, maskulinitet och femininitet. De utgick från en 1-5-skala för att bedöma i vilken grad variabeln förekom, där större tal angav högre förekomst. I denna studie har variablerna sexualisering och yrke använts på ett likvärdigt sätt. Dessa variabler ansågs användningsbara eftersom de på olika sätt kunde indikera till förekomsten av objektifiering och sexualisering samt om karaktärer blev porträtterade på ett stereotypt sätt. Ett antal variabler valdes ut för att motsvara maskulinitet och femininitet, dessa redovisas under karaktärsdrag.

Sociokulturella grupper: Ett antal variabler användes för att svara på frågan om vilka sociokulturella grupper som blir representerade.

Kön: I sin studie har Edström (2006) fastställt kön genom det visuella men även genom röst, namn och sammanhang (s. 82), detta är även hur kön fastställdes i denna studie. Variabeln kön menade i denna mening det biologiska könet.

Ålder: I enlighet med Edström (2006) fastställdes åldern på en karaktär med hjälp av sakområdet och sammanhanget (s. 82). Dessutom bidrog synliga attribut och beteende till att säkerställa åldern på en karaktär i denna studie. Om en karaktär ansågs vara på gränsen mellan två olika ålderskategorier valdes den att kategoriseras i den övre ålderskategorin. Sink och Mastro (2016) delade in kodningen i ålder per decennium, alltså 10-19, 20-29 och så vidare. I denna studie användes samma indelning.

Etnicitet: Neuendorf et. al. (2010) använde sig av variabeln "race" i sin studie. De variabelvärden de använde till denna variabel var *kaukas*, *afrikan/afro-amerikan*, *asiat*, *indian*, *mellanöstern samt annat*. De hade ytterligare en variabel för latinamerikanskt ursprung, i denna studie byttes variabelvärdet *indian* ut till *latinamerikan*, eftersom det sistnämnda passade bättre in som ett variabelvärde än

en egen variabel. För att fastställa vad en karaktär hade för etnisk bakgrund utgick studien från Edström (2006) som fastställde etnisk bakgrund genom namn, utseende, eventuell brytning och sammanhang eller sakuppgift (s. 83).

Klass: Klass är enligt Edström (2006) svårt att bestämma genom tv då karaktärer sällan talar om sin klass och det är inte alltid yrke framgår i narrativet. Variabelvärden har tidigare varit arbetarklass, medelklass, överklass, klasslös/framgår ej (s. 82-83), dessa variabelvärden har använts även i denna studie.

I denna studien klassades en karaktär som *Överklass* om den hade ett överskott av tid och pengar eller om karaktären brydde sig väldigt mycket om dyra materiella ting, dyra attribut och så vidare. Dessutom klassades karaktären som överklass om den hade ett arbete som anses ha hög status i samhället, exempelvis läkare eller advokat. *Medelklass* användes när karaktären ansågs ha det gott ställ men utan överflödet av tid och pengar, här ingick yrkeskategorier så som lärare. En karaktär ansågs tillhöra *Arbetarklass* om den hade ett underskott av tid och pengar. Karaktären ansågs tillhöra arbetarklass om den var lågutbildad, hade ett lågavlönat arbete, bodde i en hyreslägenhet eller om den fick ta ett extrajobb för att ha råd att försörja familjen.

Sexuell läggning: Kodningen av vilken sexuell läggning de olika karaktärerna har definierades utifrån hur karaktären har pratat om de olika könen, exempelvis om karaktären pratade om ett kön på ett romantiskt sätt, vad som uttryckligen har sagts om en karaktärs relationsstatus och utifrån en karaktärs tankar eller fantasier om könen.

En karaktär har blivit kategoriserad som homosexuell om han eller hon har uttryckt romantiska eller sexuella känslor samt tankar om samma kön, samt om personer i karaktärens närhet har pratat om dennes romantiska eller sexuella relationer. En karaktär har blivit kategoriserad som bisexuell om han eller hon har uttryckt romantiska eller sexuella känslor samt tankar om både kvinnor och män, samt om personer i karaktärens närhet har pratat om dennes romantiska eller sexuella relationer.

Funktionsvariation: Denna variabel valdes ut i enlighet med Roosvall och Widestedt (2015) som menar att funktionsvariation är en av sju diskrimineringsgrunder, som dessutom har en förankring i den svenska diskrimineringslagen samt Europakonventionen (s. 42).

Roll: I denna studie valdes variabeln roll för att kunna bestämma storleken och därmed betydelsen av karaktären som undersöktes. Denna variabel är inspirerad av Neuendorf et al. (2010) som använde variabelvärdena *stor*, *mellan* eller *liten* roll. De hade ingen konkret definition på dessa variabelvärden, så därför skapades definitionerna från vad som ansågs vara lämpligt för denna studie.

Definitionen för en *stor* roll blev när en karaktär var aktiv i fyra eller fler scener i avsnittet, karaktären tillskrevs en *mellan* roll när den var aktiv i två till tre scener och om en karaktär var aktiv i endast en scen, genom att prata eller på annat sätt

interagera med en karaktär som aktiv i fler än två scener, ansågs det att den hade en *liten* roll.

Sexualisering: Nedanstående variabler (*Objektifierad*, *Sexuellt Provokativ* samt *Kroppstyp*) är variabler som Sink och Mastro hade använt i sin studie från 2016 där de undersökte könsstereotyper i populära tv-program. I deras studie skulle dessa variabler mäta sexualisering. Dessa variabler ansågs passa även denna studie, dessutom lades några extra variabler till för att komplettera de ursprungliga variablerna som mäter sexualisering.

Objektifierad: Objektifierad definierades av om en karaktär blev porträtterad på ett sätt som fick den att framstå som ett sexobjekt, på ett sexuellt nedvärderande sätt eller som fick karaktären att framstå som väldigt attraktiv.

Sexuellt Provokativ: Denna variabel var till för att undersöka om en karaktär hade ett sexuellt provocerande beteende. Ett sexuellt provocerande beteende omfattar handlingar som ansågs ha en sexuell underton eller när karaktären hade som avsikt att provocera sexuell upphetsning eller sexuell respons.

Kroppstyp: Karaktärens kroppstyp bedömdes utifrån en 1-5-skala där 1 var *extremt smal* och 5 var *extremt överviktig*.

Utmanande klädsel: Om en karaktär använde utmanande kläder kategoriserades den som *Ja*. Utmanande klädsel innebar kläder som exempelvis korta kjolar eller klänningar, magtröjor, väldigt urringade tröjor samt bar överkropp.

Sexualiserar: Denna variabel lades till för att komplettera de variabler som Sink och Mastro (2016) använde för att mäta sexualisering. Variabeln definierades av när en karaktär tydligt objektifierade eller sexualiserade en annan karaktär genom att iaktta karaktären på ett tydligt sexualiserande sätt, eller om karaktären sa sexistiska kommentarer om någon annan karaktär räknades även detta som sexualisering.

Karaktärsdrag: Ett antal variabler för karaktärsdrag ingick i kodschemat för att kunna undersöka om vissa karaktärsdrag oftare tilldelades en viss intersektionell grupp. Här nedan beskrivs dessa karaktärsdrag.

Mån om utseende: En karaktär ansågs vara mån om sitt utseende om den var fixerad vid sitt yttre, hade stylat hår och var uppklädd (använde fina kläder) vid miljöer utanför "dyra tillställningar" och dylikt. Kategorierna var *Ja* eller *Nej*.

Ledare: En karaktär blev kategoriserad som en ledare om den tog många beslut för en grupp eller om den gav order till andra karaktärer. Kategorierna var *Ja* eller *Nej*.

Känslor: En karaktär blev kategoriserad som *Känslös* om den visade mycket känslor, exempelvis om den var överdrivet känslig och uttryckte sina känslor väldigt tydligt. Om en karaktär blev kategoriserad som *Neutral* utmärkte den sig inte på något sätt gällande känslor. Om en karaktär blev kategoriserad under *Uttrycker inte känslor* innebar det att karaktären inte visade eller uttrycker sina känslor.

Omhändertagande: Denna variabel inspirerades från studien som Daalsman, Kleemans och Sadza (2017) gjorde om olika tv-kanaler i Nederländerna. Den ursprungliga variabeln har dock blivit uppdelad i två olika variabler i denna studie, då den ursprungliga innebar både hushållssysslor och omhändertagande sysslor. Det ansågs enklare vid kodningen om denna var uppdelad i två.

Med omhändertagande egenskaper menades; tröstar någon som är ledsen, vårdar barn eller äldre, skjutsar, eller på annat sätt passar upp på en andra karaktärer. Om en karaktär visade upp omhändertagande egenskaper kategoriserades den som *Ja*. Om en karaktär inte visade upp några omhändertagande egenskaper kategoriserades den som *Nej*.

Hushållssysslor: Även denna variabel inspirerades från studien som Daalsman, Kleemans och Sadza (2017) gjorde om olika tv-kanaler i Nederländerna, eftersom den ursprungliga versionen mätte även omhändertagande sysslor.

Hushållssysslor innebar uppgifter i hemmet såsom städning, tvättning och matlagning. Om en karaktär utförde hushållssysslor kategoriserades den som *Ja*, om den inte utförde hushållssysslor kategoriserades den som *Nej*.

Yrke: Edström (2006) har kallat vissa ledande yrkesroller, exempelvis chefspositioner i olika yrkesgrupper eller ledande positioner på universitet, för makteliter. Detta på grund av att dessa positioner har en hög maktposition (s. 75; 80). Denna variabel valdes därför ut för att kunna koppla resultaten av denna variabel med nedanstående variabel, men även för att se om något av könen hade stereotypa yrken; exempelvis om kvinnor oftast hade ett omhändertagande yrke eller om män oftast hade ett kontorsjobb. Vid kodningen fanns det inte några variabelvärden på denna variabel, då det ansågs vara enklare att skriva in det yrke som karaktären hade och sedan skapa variabelvärden i efterhand.

Yrkesposition: Denna variabel valdes för att undersöka om ett specifikt yrke ofta gav högre positioner och på så vis mer makt på arbetet. Om en karaktär hade en ledande position på arbetet eller var chef kategoriserades den in under *Chef*, om den inte hade någon speciell ställning på jobbet räknades den som *Anställd* och om det inte framgick kategoriserades den in under *Framgår Ej*.

5.4 Reliabilitet och validitet

Reliabilitet innebär tillförlitlighet, alltså att resultatet bör bli desamma om undersökningen skulle genomföras på nytt (Bryman, 2011, s. 49). En hög reliabilitet innebär alltså att studien inte innehåller några slumpmässiga eller osystematiska fel (Esaiasson et al., 2012, s. 63). Validitet innebär att personen som utför en studie faktiskt mäter det den påstår att den mäter. Om en god resultatvaliditet uppnås innebär det att den faktiska empirin som mäts är det vi som forskare påstår att vi ska mäta i undersökningen (Esaiasson et al., 2012, s. 57). En god resultatvaliditet uppnås genom att begreppsvaliditeten är utan några systematiska fel och att reliabiliteten är hög (Esaiasson et al., 2012, s. 63).

Interkodarreliabilitetstest innebär att två olika personer genomför en kodning av samma material som sedan jämförs mot varandra (Esaiasson et al., 2012, s.207). Sedan jämförs variabel för variabel och hur hög procentandel som stämmer överens med varandra för att mäta reliabiliteten. Ju högre procentandel som stämmer överens innebär högre reliabilitet (s. 207/208). Enkla variabler bör ha en hundraprocentig överensstämmelse medan variabler med en högre svårighetsgrad, vilka innebär fler inslag av bedömningar, kan godtas med lägre samstämmighet. Det ska bedömas från fall till fall och anpassas till variabelns svårighetsgrad. Det bör dock inte undergå 75 % (Esaiasson et al., 2012, s. 208).

Ett interkodarreliabilitetstest genomfördes först på serien The Big Bang Theory som slumpmässigt valdes fram från urvalsramen sitcoms från 2010-talet. Efter genomförandet av detta interkodarreliabilitetstest visade resultatet på att reliabiliteten var för låg gällande vissa variabler som mätte olika typer av objektifiering och sexualisering samt vissa variabler som undersökte karaktärsdrag. På grund av detta var det nödvändigt att formulera om dessa variabler för att få en tydligare definition av dem. Efter att dessa variabler var omformulerade valdes det att båda parterna som utförde denna studie tittade samt kodade fyra (LA to Vegas, Seinfeld, Friends och Fresh off the Boat) av de sitcoms som skulle undersökas, för att på så vis lära sig hur den andra personen kodade och för att kunna definiera vissa variabler ytterligare om behovet fanns. När dessa fyra sitcoms var färdigkodade utfördes ytterligare ett interreliabilitetstest, denna gång på serien Younger, för att se om det var ytterligare variabler som behövde definieras på ett tydligare sätt. Denna gång blev resultatet mycket bättre, då alla enkla variabler som exempelvis kön och ålder hade en hundraprocentig överensstämmelse och de mer komplexa variabelerna inte undergick 75% i reliabilitet. Därefter kunde resten av empirin samlas in, vilket de båda parterna i studien utförde var för sig.

5.5 Forskningsetik

Enligt Vetenskapsrådet (2011) är det viktigt att tänka moraliskt och etiskt i forskning. Det är även viktigt att sanning, öppet redovisa metoder och resultat, samt att medvetet granska och redovisa utgångspunkter för sin studie. Dessa punkter har delvis eftersträvat genom att redovisa tillvägagångssättet i metodavsnittet på ett transparent sätt samt att inte utelämna resultat i resultatdelen. Vi har eftersträvat en objektiv bedömning genom att utforma variabelerna som inte lämnar något större tolkningsutrymme, och vi har positionerat oss själva för att utnämna en eventuell tolkningsram och därmed utgångspunkten för denna studien, vilket är viktigt i intersektionella studier (Roosvall & Widestedt, 2015). En svår etisk fråga som vi har tagit särskild hänsyn till är huruvida sociokulturella grupper såsom kön, etnicitet och så vidare bör kategoriseras in olika grupper. Detta har gjorts eftersom det i ett intersektionellt perspektiv krävs en indelning, fragmentering, av grupper för att kunna synliggöra eventuella klyftor och underordnade samt överordnade grupper (de los Reyes & Mulinari, 2005, s. 127-128).

6 Resultat och analys

6.1 Resultat

I de 30 sitcoms som kodades identifierades totalt 368 karaktärer, varav 168 karaktärer i sitcoms under 1990-talet och 200-karaktärer i sitcoms under 2010-talet. I amerikanska sitcoms på 1990-talet kodades 69 karaktärer som kvinnor och 99 karaktärer som män. Kvinnliga karaktärer var underrepresenterade jämfört med manliga karaktärer, där kvinnliga karaktärer stod för 41% och manliga karaktärer för 59%. Fördelningen mellan manliga och kvinnliga karaktärer var något mer jämnt fördelat i sitcoms under 2010-talet, där antalet kvinnliga karaktärer som kodades var 92 stycken (46%), och antalet manliga karaktärer som kodades var 108 stycken (54%).

Följande två tabeller (Tabell 5.1 och 5.2) beskriver i vilken utsträckning olika sociokulturella grupper blev representerade/porträtterade i sitcoms under 1990-talet och 2010-talet, samt hur fördelningen såg ut i intersektionen mellan kön/ålder, kön/sexuell läggning samt kön/klass. Den sociokulturella gruppen *Funktionsvariation* är inte med i tabellen eftersom ingen av de 368 karaktärer som kodades hade eller var porträtterad med funktionsvariation. Den sociokulturella gruppen *Etnicitet*, samt intersektionen mellan kön/etnicitet, kommer beskrivas mer utförligt senare.

Tabell 5.1 Representation av de sociokulturella grupperna ålder, sexuell läggning och klass i sitcoms under 1990-talet

Amerikanska sitcoms 1990-talet		Män		Kvinnor	
		Antal	Procent	Antal	Procent
Ålder	Barn	11	11	8	12
	Tonåring	18	19	14	20
	Ung vuxen	14	14	17	25
	Vuxen	32	32	19	27
	Medelålder	13	13	7	10
	Äldre/Pensionär	11	11	4	6
			99	100	69
Sexuell läggning	Heterosexuell	49	50	29	42
	Homosexuell	2	2	0	0
	Bisexuell	0	0	0	0
	Okänt	48	48	40	58
			99	100	69
Klass	Arbetarklass	4	4	3	4
	Medelklass	65	66	45	65
	Överklass	6	6	8	12
	Odefinierbart	24	24	13	19
			99	100	69

Not. Variabelvärdet 30-39 år och 40-49 år slagits samman till kategorin *Vuxen*, samt variabelvärdena 60-69 år tillsammans med 70 år + har slagits samman till kategorin *Äldre/Pensionär*.

Som tabellen visar var åldersfördelning i amerikanska sitcoms under 1990-talet relativt jämnt fördelat bland de manliga karaktärerna, bortsett från kategorin *Vuxen* som utmärker sig med att vara 14 procentenheter mer än ålderskategorin med näst mest manliga karaktärer. Sett till de kvinnliga karaktärerna ligger tyngdpunkten i åldersspannen mellan tonåring och vuxen. En större andel av kvinnorna var i åldern ung vuxen jämfört med andel av män i ålderskategorin ung vuxen. Få kvinnor är representerade i ålderskategorierna *Medelålder* samt *Äldre/Pensionärer*. Sett till ålderskategori per decennium är pensionärer underrepresenterade bland både manliga och kvinnliga karaktärer, där endast 5% av 168 karaktärer är pensionärer.

Cirka hälften av de kodade karaktärerna i sitcoms från 1990-talet var porträtterade som heterosexuella. Av de manliga karaktärerna var 50% porträtterade som heterosexuella och av de kvinnliga karaktärerna var 42% porträtterade som heterosexuella. En procent av samtliga karaktärer porträtterades som homosexuella, dessa var manliga karaktärer som förekom i samma sitcom. Övriga karaktärer var kodade under variabelvärdet *Framgång Ej*. Av de karaktärer där sexualitet gick att identifiera var därmed 99% av de manliga karaktärerna, samt 100% av de kvinnliga karaktärerna porträtterade som heterosexuella.

Sett till klass var den vanligaste förekommande klassindelningen medelklass, därefter kom överklass och sist arbetarklass. Av samtliga karaktärer blev 22 karaktärer kodade in under kategorin *Odefinierbart*. Bland de karaktärer där klass gick att identifiera var 84% medelklass, 11% överklass och 5% arbetarklass. Klassindelningen var jämt fördelat mellan manliga och kvinnliga karaktärer.

Följande tabell beskriver hur representationen såg ut under 2010-talet.

Tabell 5.2 Representation av de sociokulturella grupperna ålder, sexuell läggning och klass i sitcoms under 2010-talet

Amerikanska sitcoms 2010-talet		Män		Kvinnor	
Variabel	Variabelvärde	Antal	Procent	Antal	Procent
Ålder	Barn	11	10	4	5
	Tonåring	11	10	17	18
	Ung vuxen	15	14	14	15
	Vuxen	54	50	45	49
	Medelålder	9	9	8	9
	Äldre/Pensionär	8	7	4	4
	Totalt		108	100	92
Sexuell läggning	Heterosexuell	38	35	32	35
	Homosexuell	7	7	4	4
	Bisexuell	0	0	0	0
	Okänt	63	58	56	61
		108	100	92	100
Klass	Arbetarklass	7	6	2	2

Medelklass	46	42	42	46
Överklass	13	12	15	16
Odefinierbart	42	40	33	36
	108	100	92	100

Not. Variabelvärdet 30-39 år och 40-49 år slagits samman till kategorin *Vuxen*, samt variabelvärdena 60-69 år tillsammans med 70 år + har slagits samman till kategorin *Äldre/Pensionär*.

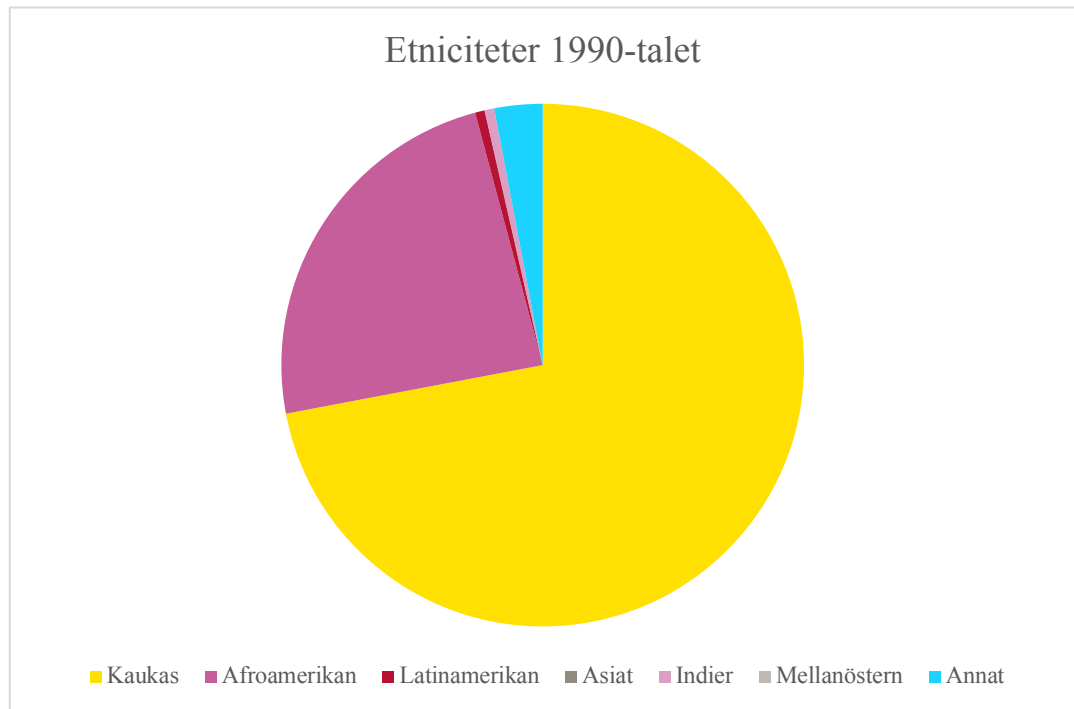
I sitcoms under 2010-talet var cirka hälften av de manliga och kvinnliga karaktärerna som blev representerade vuxna, därmed i åldersspannet mellan 30-49 år gamla. I övrigt var fördelningen relativt jämn mellan de olika ålderskategorierna. Något fler kvinnliga tonåringar än manliga tonåringar blev representerade. Jämfört med 1990-talet blev något färre representerade i ålderskategorin *Medelålder*. Pensionärer var även i sitcoms under 2010-talet underrepresenterade, där endast tre av 200 karaktärer blev kodade i åldern 70 år och äldre.

Sett till sexuell läggning i sitcoms under 2010-talet var drygt en tredjedel av både kvinnliga och manliga karaktärer porträtterade som heterosexuella. Homosexuell läggning förekom bland både manliga och kvinnliga karaktärer, där 7 % av de manliga karaktärerna, respektive 4% av de kvinnliga var porträtterade som homosexuella. Av lite mer än hälften av samtliga karaktärer framgick inte någon sexuell läggning. Bland de karaktärer där sexuell läggning gick att identifiera var 14% porträtterade som homosexuella och 86% porträtterade som heterosexuella. Ingen var porträtterad som bisexuell.

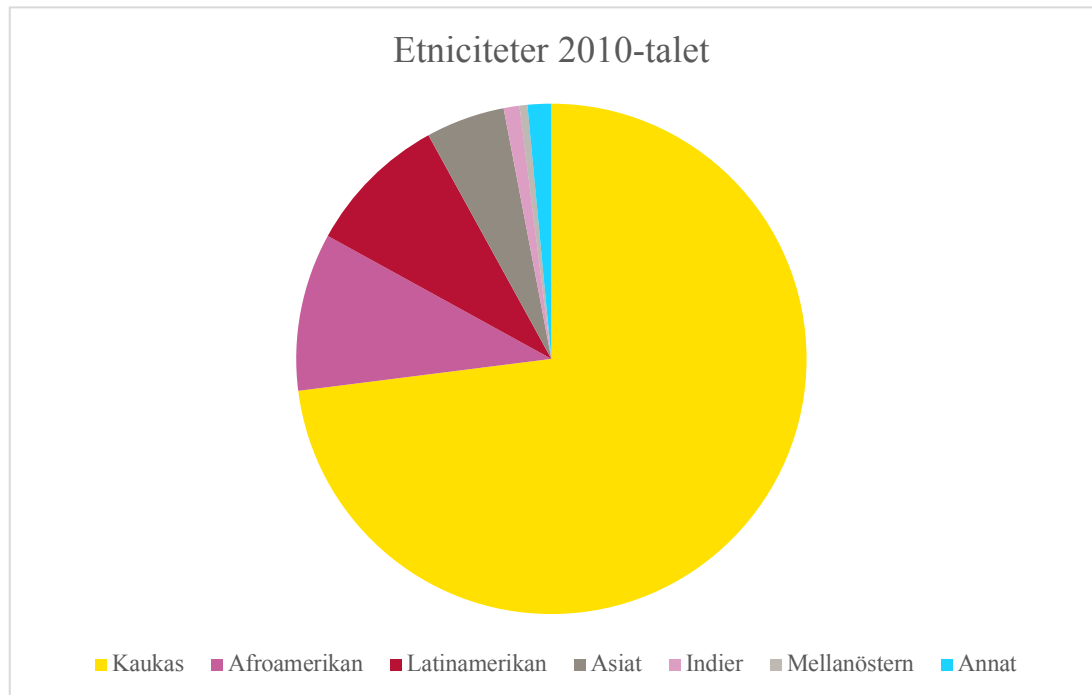
Av de 125 karaktärer där klass gick att identifiera var 70% porträtterade som medelklass, 23% porträtterade som överklass och 7% porträtterade som arbetarklass. Fördelningen av klass mellan könen var jämn.

6.1.1 Etnicitet

Nedan följer två cirkeldiagram som visar hur spridningen av olika etniciteter såg ut i sitcoms under 1990-talet respektive 2010-talet.

Figur 5.1 Fördelning av etniciteter i sitcoms under 1990-talet

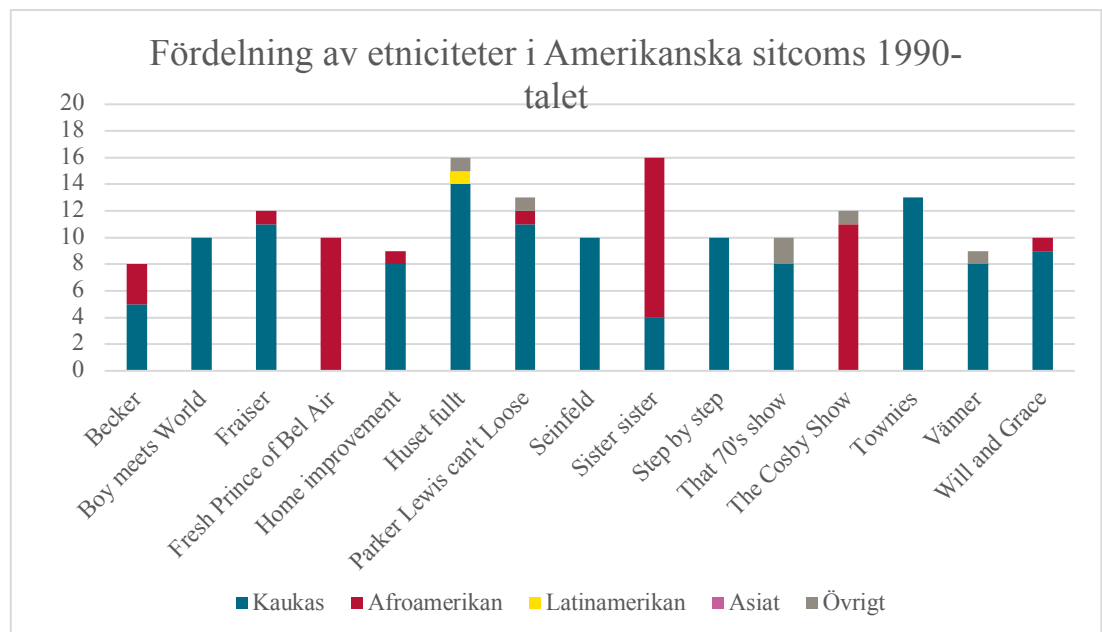
Figur 5.2 Fördelning av etniciteter i sitcoms under 2010-talet

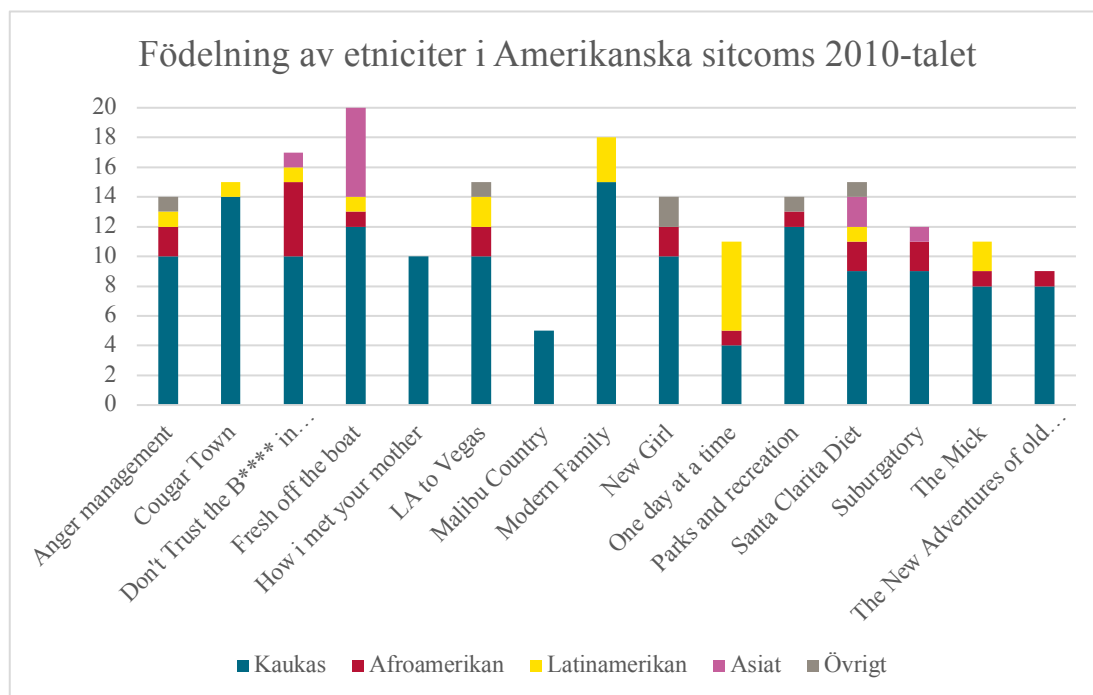
Som Figur 5.1 samt 5.2 visar var etniciteten kaukas signifikant överrepresenterad i både sitcoms under 1990-talet samt under 2010-talet. Under 1990-talet tillhörde 72 % av alla karaktärer etniciteten kaukas och under 2010-talet var motsvarande siffra 73 %.

Under 1990-talet var den näst mest representerade etniciteten afroamerikaner (24 %), övriga etniciteter representerades inte alls eller i enstaka fall. I sitcoms under 2010-talet blev färre afroamerikaner representerade (10 %) men det förekom en större mångfald och blandning av övriga etniciteter. Representation av etniciteterna latinamerikan och asiat har ökat signifikant mellan 1990-talet och 2010-talet, under 1990-talet blev en person med etniciteten latinamerikan representerad och ingen av etniciteten asiat blev representerad. Under 2010-talet blev däremot 18 personer (9%) med etniciteten latinamerikan representerade och tio personer (5%) med etniciteten asiat.

Representation av afroamerikanska har minskat avsevärt mellan sitcoms under 1990-talet och sitcoms under 2010-talet, från 24% av samtliga karaktärer under 1990-talet till 10% av samtliga karaktärer under 2010-talet. Nedan följer två diagram som illustrerar spridningen av etniciteter inom varje sitcom och som därmed ger en djupare bild av hur och var olika etniciteter blir representerade.

Figur 5.3 Fördelning av etniciteter per sitcom under 1990-talet

Figur 5.4 Fördelning av etniciteter per sitcom under 1990-talet

Som figur 5.3 visar förekom det sällan mångfald bland etniciteter i sitcoms under 1990-talet. Afroamerikanska representerades i sitcoms med övervägande afroamerikanska och kaukas representerades i sitcoms med övervägande kaukas. Fyra sitcoms representerade enbart etniciteten kaukas och en sitcom representerade enbart etniciteten afroamerikan. I övriga sitcoms förekom det andra etniciteter i enstaka fall och endast två sitcoms representerade fler än två etniciteter. Under 2010-talet förekom det däremot en större mångfald inom varje sitcom, vilket figur 5.4 visar. Bortsett från två sitcoms som enbart representerade karaktärer av etniciteten kaukas, representerade alla sitcoms minst två etniciteter. Av de 15 sitcoms under 2010-talet som kodades representerade nio sitcoms fler än tre olika etniciteter.

6.1.2 Rollstorlek

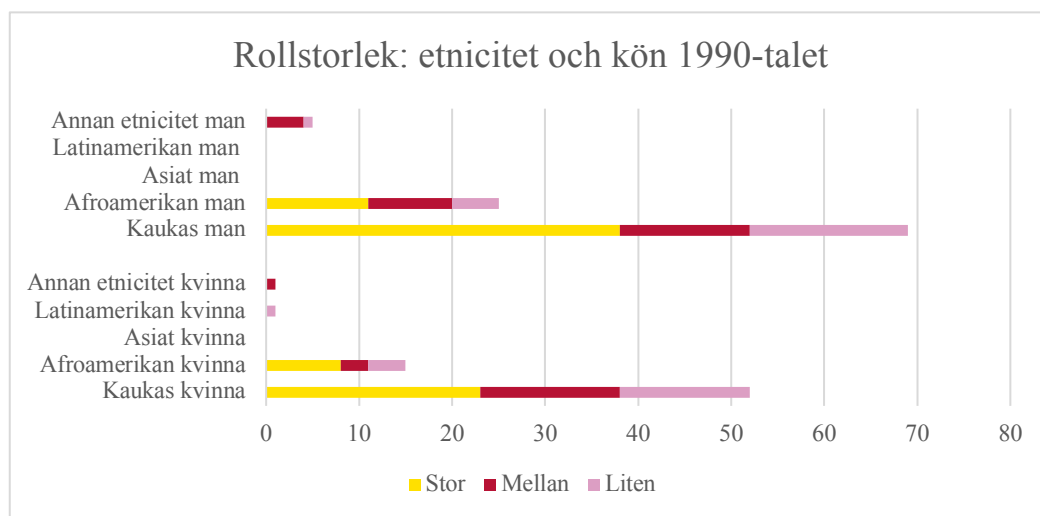
I sitcoms under 1990-talet tilldelades 11% en liten roll, 27% en mellan roll och närmre hälften av karaktärerna en stor roll. Sett till rollstorlek fördelat på kön var fördelningen relativt jämn mellan män och kvinnor i *Mellan* roll och *Liten* roll, men något fler män förekom i båda rollstorlekarna. Av de 81 karaktärer som tilldelades en *Stor* roll var 61% av dessa män och 39% kvinnor.

I sitcoms under 2010-talet var fördelningen mellan roller relativt jämnt fördelad men stora roller var fortfarande de mest förekommande. Av alla karaktärer tilldelades 33% en liten roll, 28% en mellan roll och 39% en stor roll. Bland små roller och mellan roller förekom fler manliga karaktärer än kvinnliga karaktärer. Av de som tilldelades en *Liten* roll var 58% manliga karaktärer och 42% kvinnliga karaktärer, motsvarande siffra i *Mellan* roll var 55% manliga karaktärer och 45%

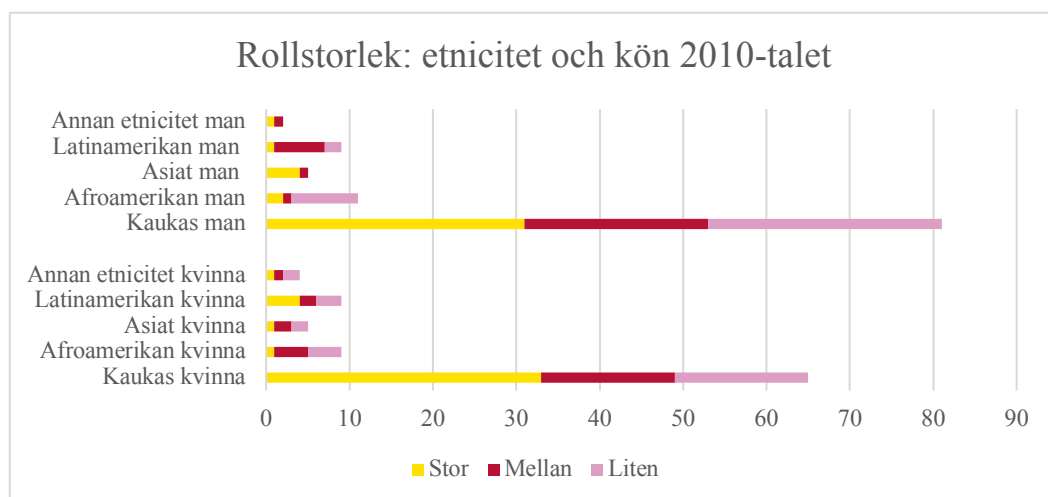

kvinnliga karaktärer. Fördelningen mellan de 79 karaktärer som tilldelades stora roller var 49% män och 51% kvinnor.

Sett till fördelningen mellan stora roller och etniciteter tilldelades enbart personer med etniciteten kaukas och afroamerikan stora roller i sitcoms under 1990-talet. Övriga etniciteter hade antingen mellan roller eller små roller. I sitcoms under 2010-talet tilldelades samtliga etniciteter stora roller, även om det bara var i enstaka fall på vissa av etniciteterna. Följande tabeller beskriver hur rollfördelningen såg ut mellan etniciteter, samt i intersektionen mellan kön och etniciteten. Diagrammen visar även i vilken utsträckning män och kvinnor av olika etniciteter blev representerade.

Figur 5.5 Spridning av rollstorlek i intersektionen mellan kön och etnicitet i sitcoms under 1990-talet

Figur 5.6 Spridning av rollstorlek i intersektionen mellan kön och etnicitet i sitcoms under 2010-talet

I diagrammet har etniciteterna *Indier* och *Mellanöstern* förts samman i kategorien *Annan etnicitet*.

Som figur 5.5 visar förekom inga asiatiska kvinnor eller män, samt inga latinamerikanska män, i amerikanska sitcoms under 1990-talet. En latinamerikansk kvinna samt en kvinna av annan etnicitet representerades i en liten roll, fem män av annan etnicitet representerades varav fyra personer representerades i en mellan roll och en person i en liten roll. Av de 61 karaktärer som tilldelades stor roll med etniciteten kaukas var 62% män och 38% kvinnor. Motsvarande siffror av de 19 karaktärer med etniciteten afroamerikan var 58% för män samt 42% för kvinnor.

Resultatet för sitcoms under 2010-talet (figur 5.6) visar att ett tiotal män respektive kvinnor representerades inom etniciteterna latinamerikan och afroamerikan, fem kvinnor och fem män med etniciteten asiat samt fyra kvinnor och två män med annan etnicitet. Fördelningen av rollstorlekar var generellt sätt mer jämn inom de olika etniciteterna i rollstorlekarna mellan och liten. Utstickaren var latinamerikansk man som oftare tilldelades en mellan roll än en liten roll. I intersektionerna annan etnicitet man, annan etnicitet kvinna, latinamerikansk man, asiatisk kvinna och afroamerikansk kvinna tilldelades enbart en av vardera etnicitet en stor roll. Inom kategorin latinamerikansk porträtterades fler kvinnor än män i stora roller och inom kategorin asiat porträtterades fler män än kvinnor i stora roller. I gruppen kaukas tilldelades flest roller inom samtliga rollindelningar, där det var relativt jämnt mellan könen man och kvinna bortsett från rollindelningen liten där fler män representerades.

6.1.3 Karaktärsdrag 1990-tal

Av samtliga karaktärer gick 73 %, vilket motsvarar 122 stycken, inte att identifiera ett yrke på, dessa gick antingen inte att definiera eftersom yrket inte framgick i den miljö det utspelade sig i, eller så var karaktärerna antingen porträtterade som elever eller pensionärer. Det var sammanlagt 37 % av karaktärerna som det gick att identifiera ett yrke på, vilket motsvarar 46 stycken karaktärer. Det yrke som flest karaktärer arbetade med var hotell och restaurang/café, då det var sex stycken kvinnliga karaktärer och fem stycken manliga karaktärer som arbetade inom den kategorin. Båda kategorierna vård och omsorg samt lärare var jämnt fördelat mellan könen, då det var två manliga och en kvinnlig karaktär som arbetade med dessa yrken. Det var ingen kvinnlig karaktär som arbetade inom de två kategorierna affärsman samt säkerhet, medan det var två manliga karaktärer som arbetade inom båda dessa kategorier. Det var en kvinnlig karaktär som arbetade som strippa, men ingen manlig karaktär hade detta yrke. Yrket som det rådde störst skillnad inom var underhållning, då sex stycken manliga karaktärer arbetade med ett sådant yrke medan det endast var två kvinnliga karaktärer inom samma yrke. Det var fler manliga karaktärer som var porträtterade som chefer än vad det var kvinnliga karaktärer. Förutom en enstaka karaktär av etniciteten afroamerikan som var porträtterad som chef, var det enbart karaktärer av etniciteten kaukas som hade sådana yrkespositioner.

Det var endast tio procent av alla karaktärer som utförde hushållssysslor och av dessa var det jämnt fördelat mellan kön. Det var endast några enstaka fler kvinnliga

karaktärer som utförde hushållssysslor. De etniciteterna bland manliga karaktärer som utförde hushållssysslor var kaukas och afroamerikan och de etniciteterna bland kvinnliga karaktärer var kaukas, afroamerikan samt ”annat”. Det var jämnt fördelat mellan dessa etniciteter. Det var 36 % av samtliga karaktärer som var omhändertagande och av dessa var det jämnt fördelat mellan kvinnliga och manliga karaktärer. Däremot sett till fördelning inom kön var det 43% av samtliga kvinnor som blev porträtterade med omhändertagande egenskaper och 31% av samtliga män som blev porträtterade med omhändertagande egenskaper. Mellan etniciteterna var det flest afroamerikanska karaktärer som visade omhändertagande karaktärsdrag, både av manliga karaktärer och kvinnliga karaktärer. I denna variabel var bortfallet 24% av samtliga karaktärer, då det var 40 stycken som var odefinierbara på grund av att de hade en för liten roll för att det skulle gå att urskilja sådana egenskaper.

Av samtliga karaktärer var det vanligast att de var neutrala när det kommer till huruvida dem visar känslor eller inte. Sedan var det sammanlagt 20% av alla karaktärer som var känsllosa och endast fyra procent som inte visade känslor över huvud taget. Av dem som var känsllosa var det fler kvinnliga karaktärer än manliga karaktärer. Bland de manliga karaktärerna var det etniciteterna kaukas, afroamerikan samt indier som var känsllosa och det var övervägande etniciteten kaukas som var känsllosa. Bland de kvinnliga karaktärerna var det endast etniciteten kaukas som var känslös. Det var jämnt fördelat mellan manliga och kvinnliga karaktärer när det gällde dem som inte visar känslor. Av de olika etniciteterna som förekom bland de manliga karaktärerna var det etniciteterna kaukas samt afroamerikan som inte visade känslor och det var jämställt mellan dessa två etniciteterna. Bland de kvinnliga karaktärerna var det endast etniciteten kaukas som inte visade sina känslor. Det var sammanlagt 26% av alla karaktärer som visade upp ledaregenskaper och det var främst manliga karaktärer som visade upp ledaregenskaper, då de utgjorde 58 % av samtliga karaktärer som var porträtterade med ledaregenskaper.

Det var 32% av samtliga karaktärer som var måna om sitt utseende och det var fler kvinnliga karaktärer än manliga karaktärer som var måna om utseendet. Av dessa var det flest kvinnor av etniciteten kaukas som var måna om utseendet. Mellan etniciteterna afroamerikan och ”annat” var det jämnt fördelat av kvinnorna. Av de manliga karaktärerna var det endast etniciteterna kaukas och afroamerikan som var måna om sitt utseende och av dessa två etniciteter var det till antalet sett mer än dubbelt så många av etniciteten kaukas som var måna om utseendet.

Av samtliga karaktärer var det endast fem procent som någon gång hade utmanande klädsel. Av dessa var det endast kvinnliga karaktärer med etniciteterna kaukas och afroamerikan som hade utmanande kläder. Det var flest kvinnor med etniciteten kaukas som hade utmanande klädsel på sig av dessa två etniciteter.

6.1.4 Karaktärsdrag 2010-tal

Av samtliga karaktärer gick 61 %, vilket motsvarar 122 stycken, inte att identifiera ett yrke på, dessa gick antingen inte att definiera eftersom yrket inte framgick i den miljö det utspelade sig i, eller så var karaktärerna antingen porträtterade som elever eller pensionärer. Det var sammanlagt 39% av karaktärerna som det gick att definiera ett yrke på, vilket motsvarar 78 stycken karaktärer. Det yrke som flest

karaktärer arbetade med var administration, då sju manliga karaktärer och fem kvinnliga karaktärer arbetade inom denna kategorin. Många karaktärer arbetade även med tjänster, här var det dock mindre jämnt mellan de olika könen då sju stycken manliga karaktärer och endast tre stycken kvinnliga karaktärer arbetade med detta yrke. I yrkeskategorin vård och omsorg var det fyra kvinnliga karaktärer och en manlig karaktär som arbetade med. Det var fem stycken manliga och två stycken kvinnliga karaktärer som arbetade som lärare. Det var en kvinnlig karaktär som arbetade som strippa, men ingen manlig karaktär som hade samma yrke. I det yrke som det rådde störst skillnad inom var säkerhet, eftersom sju manliga karaktärer hade ett sådant yrke medan endast en kvinnlig karaktär arbetade i den kategorin. I de två yrkeskategorierna politik samt affärsman var det en manlig karaktär som arbetade inom, men ingen kvinnlig karaktär. Det var även tre manliga karaktärer som klassades som kriminella, medan ingen kvinnlig karaktär gjorde det. Gällande yrkespositioner var det en kvinnlig karaktär mer än manlig karaktär mer som arbetade som chef. Av etniciteterna bland de manliga karaktärerna var det karaktärer med kaukasisk bakgrund samt latinamerikansk bakgrund och av de kvinnliga karaktärerna var det etniciteterna kaukas samt afroamerikan som porträtterades som chef.

Det var endast fem procent av alla karaktärer som utförde hushållssysslor och av dessa var det flest kvinnliga karaktärer av kaukasisk bakgrund som utförde sådana sysslor. Mellan etniciteterna asiat och latinamerikan var det jämnt fördelat. Av samtliga karaktärer var det 31% som visade upp omhändertagande karaktärsdrag. Det var 32 manliga karaktärer samt 29 kvinnliga karaktärer som visade upp omhändertagande egenskaper. Bland etniciteterna var det flest karaktärer med kaukasisk bakgrund som hade omhändertagande egenskaper, därefter var det jämnt fördelat mellan resterande etniciteter. Här var bortfallet 43 % av samtliga karaktärer, då det var 86 stycken som var odefinierbara på grund av att de hade en för liten roll för att det skulle gå att urskilja sådana egenskaper.

Det var 14% av alla karaktärer som blev kategoriserade som känslösa, där det var jämnt fördelat mellan manliga och kvinnliga karaktärer med etniciteten kaukas. Av övriga etniciteter var det endast afroamerikan, asiat, latinamerikan samt ”annat” som porträtterades som känslösa och av dessa var det jämnt fördelat. Av samtliga karaktärer var det fyra procent som inte visade några känslor och av dessa var det jämnt fördelat mellan manliga och kvinnliga karaktärer. Bland etniciteterna var det kaukas, afroamerikan, indier och asiat som inte visade känslor och av dessa var det jämnt fördelat. Det var vanligast att karaktärerna blev kategoriserade som neutrala. Det var sammanlagt 23% av alla karaktärer som visade upp ledaregenskaper och manliga karaktärer utgjorde 53 % av antalet karaktärer som visade på ledaregenskaper. Det var vanligast, sett till antalet, att karaktärer med etniciteten kaukas som blev porträtterade som ledare. Det var sedan jämnt fördelat mellan resterande etniciteter som blev porträtterade med ledaregenskaper.

Det var sammanlagt 44% av samtliga karaktärer som var måna om sitt utseende och det var fler kvinnliga karaktärer än manliga karaktärer som var måna om sitt utseende. Av kvinnorna var det främst karaktärer med etniciteten kaukas som visade att de var måna om utseendet och av övriga etniciteter var det jämnt fördelat. Av de manliga karaktärerna var det främst karaktärer med etniciteten kaukas som var måna

om sitt utseende. Det var sedan jämnt fördelat mellan etniciteterna afroamerikan och latinamerikan, medan resterande etniciteter inte var måna om utseendet.

Av samtliga karaktärer var det endast sex procent som någon gång hade utmanande klädsel. Etniciteterna kaukas och latinamerikan var de enda etniciteterna som hade utmanande kläder på sig. Kvinnliga karaktärer med etniciteten kaukas stod för flest antal karaktärer som hade utmanande klädsel eftersom denna etnicitet stod för 82 % av dessa karaktärer, medan etniciteten latinamerikan stod för 18 % av antalet karaktärer med utmanande klädsel.

6.1.5 Sexualisering och objektifiering 1990-tal

Sammanlagt 8% av samtliga karaktärer sexualiserade en annan karaktär i sitcoms från 1990-talet, av dem var det fler män än kvinnor som sexualiserade en annan karaktär. De manliga karaktärerna som sexualiserade en annan karaktär var i ålder från tonåring till pensionär. Det var två kvinnliga tonåringar samt en vardera per ålderskategori vuxen, medelålder och pensionär som sexualiserade en annan karaktär. Totalt åtta karaktärer var sexuellt provocativa. Endast en manlig karaktär var sexuellt provocativ och det var i ålderskategorin ung vuxen. Sju kvinnliga karaktärer var sexuellt provocativa, varav tre var i ålderskategorin tonåringar, två i kategorin unga vuxna och två i kategorin vuxna.

I sitcoms under 1990-talet blev 14 karaktärer (8%) objektifierade någon gång. Totalt två manliga karaktärer och tolv kvinnliga karaktärer objektifierades. Av alla de kvinnliga karaktärerna blev 17% objektifierade och av alla de manliga karaktärerna blev 2% objektifierade. Hälften av de kvinnor som blev objektifierade var i ålderskategorin ung vuxen och i övrigt var det jämnt fördelat på alla åldrar, bortsett från barn som inte blev objektifierade någon gång. De två männen som blev objektifierade var i åldern ung vuxen samt i medelåldern. Bland de kvinnliga karaktärerna som blev objektifierade hade flest kroppstypen smal. En kvinna med kroppstypen överviktig blev objektifierad och i övrigt blev lika många kvinnliga karaktärer med kroppstypen väldigt smal och normal objektifierade. De två manliga karaktärer som blev objektifierade hade kroppstypen smal samt normal.

Den vanligaste kroppstypen under 1990-talet bland både manliga och kvinnliga karaktärer var smal och normal. Av de manliga karaktärerna hade lite mer än hälften kroppstypen normal och drygt en tredjedel kroppstypen smal. Bland de kvinnliga karaktärerna var det relativt jämnt fördelat mellan kroppstyperna smal och normal, men två fler kvinnor hade kroppstypen smal. Åtta manliga karaktärer hade kroppstypen överviktig och en manlig karaktär hade kroppstypen väldigt smal, motsvarande siffror för kvinnor var sju överviktiga och sex väldigt smala. Ingen karaktär var väldigt överviktig.

6.1.6 Sexualisering och objektifiering 2010-tal

Av samtliga karaktärer sexualiserade 5% en annan karaktär, av dessa var det ungefär lika många manliga karaktärer som kvinnliga. Av samtliga män sexualiserade 4% av de manliga karaktärerna någon och 5% av de kvinnliga

karaktärerna någon. Det var ingen i medelåldern eller äldre som sexualiserade en annan karaktär. Manliga karaktärer som sexualiserade en annan karaktär var i åldrarna 20–49 år gamla och kvinnor som sexualiserade någon var i åldrarna 13–39 år gamla. Totalt åtta karaktärer var sexuellt provokativa, av dessa var det jämnt fördelat mellan kvinnliga samt manliga karaktärer. Även i ålderskategorier var det jämnt fördelat mellan kvinnliga och manliga karaktärer, två unga vuxna samt två vuxna var sexuellt provokativa i vardera könskategori.

I sitcoms under 2010-talet blev 15 karaktärer (8%) objektifierade någon gång. Fyra manliga karaktärer och elva kvinnliga karaktärer objektifierades. Av alla kvinnliga karaktärer blev 12% objektifierade någon gång och av alla manliga karaktärer blev 4% objektifierade någon gång. Både de manliga samt de kvinnliga karaktärerna som blev objektifierade var i åldern tonåring till vuxen. Bland de manliga karaktärerna var det jämnt fördelat mellan åldersspannen, och bland de kvinnliga karaktärerna var den övervägande delen i ålderskategorin vuxen och därmed mellan 30–49 år gamla. Lika många smala kvinnor som normalviktiga blev objektifierade, två väldigt smala blev objektifierade ibland eller ofta, och inga överviktiga blev objektifierade. Bland männen blev också lika många smala som normalviktiga objektifierade, inga väldigt smala eller överviktiga/väldigt överviktiga blev objektifierade.

I sitcoms under 2010-talet hade män oftast kroppstypen smal eller normal, vilket var samma för kvinnor. Fem kvinnor och inga män var väldigt smala. Det var fler än dubbelt så många män som var överviktiga jämfört med kvinnor, en manlig karaktär var väldigt överviktig och inga kvinnor var väldigt överviktiga.

6.2 Analys

6.2.1 Representation

Under både 1990-talet och 2010-talet representerades fler manliga karaktärer än kvinnliga karaktärer. Jämfört mellan de olika decennierna gick det däremot mer mot ett jämställt håll under 2010-talet. Dessutom tilldelades två fler stora roller till kvinnor än till män under 2010-talet. Trots att kvinnor fortfarande är underrepresenterade tyder resultatet på att en möjlighetsansamling (de los Reyes & Mulinari, 2015) förekommer där kvinnor vunnit tillträde till att förstärka deras position inom amerikanska sitcoms.

Att fler kvinnliga karaktärer låg i de yngre åldersspannen mellan tonåring och vuxen under de båda decennierna, och få kvinnor blev representerade i ålderskategorierna *Medelålder* samt *Äldre/Pensionärer*, är i enighet med det som Neuendorf et al. (2010) och Liebler et al. (2015) uppmärksammat om att kvinnor oftare porträtteras i yngre roller. Att äldre kvinnor inte blir representerade i lika stor utsträckning, och att äldre samt pensionärer överlag var underrepresenterade under både 1990-talet och 2010-talet tyder mot att det råder en viss utestängningspraktik mot dessa grupper inom genren sitcom.

Det råder en tydlig utestängning mot homosexuella och bisexuella i sitcoms under både 1990-talet samt 2010-talet. Dessa sexuella läggningar var i minoritet under båda decennierna där inga karaktärer blev porträtterade som bisexuella, vilket indikerar på att dessa grupper kan innefattas av det som Tilly (1997) kallar för en beständig ojämlikhet. Trots att homosexuella var i minoritet blev betydligt fler porträtterade med den sexualiteten i sitcoms under 2010-talet. I sitcoms under 1990-talet porträtterades endast två karaktärer som homosexuella, vilka var manliga huvudkaraktärer som förekom i en och samma sitcom där de båda karaktärerna intresserade sig för varandra. Under 2010-talet blev totalt elva karaktärer porträtterade som homosexuella, och här blev även kvinnor porträtterade som homosexuella, även om de var färre än de manliga karaktärerna.

Av alla karaktärer kunde inte sexuell läggning identifieras hos hälften av karaktärerna under 1990-talet och hos mer än hälften av karaktärerna under 2010-talet. Att sexualiteten inte framgick hos karaktärer kan delvis bero på att de hade mindre roller och därmed inte gavs tillräckligt med skärmtid för att sexuell läggning enligt kodningskriterierna kunde identifieras. Att sexuell läggning inte framgick på fler karaktärer under 2010-talet jämfört med 1990-talet kan därmed bero på att fler karaktärer i sitcoms under 2010-talet hade mellan och små roller. Karaktärer som inte porträtterades i någon sexuell läggning kan givetvis ha vilken läggning som helst. Det finns däremot en risk att det kan vara så som de los Reyes och Mulinari (2005) menar med att kön automatiskt associeras till kaukas medelklass heterosexuell man om inget annat definieras, att sexualitet som inte framgår automatiskt förknippas som heterosexuella, eftersom det är den rådande normen i samhället.

Gällande klass var medelklass den vanligast förekommande i sitcoms, både under 1990-talet och 2010-talet. Betydligt fler blev porträtterade i klassen *Överklass* i sitcoms under 2010-talet jämfört med sitcoms under 1990-talet, medan få i arbetarklass blev representerade i de båda årtiondena. Resultatet gjorde ingen större skillnad mellan kön i intersektionen klass/kön, då det var relativt jämnt fördelat mellan manliga och kvinnliga karaktärer som porträtterades i de olika klassindelningarna. Skillnaden som förekom i den intersektionen var arbetarklass under 2010-talet, där färre kvinnliga karaktärer porträtterades.

En förändring har skett i sitcoms från 1990-talet till 2010-talet då sitcoms i samtid visar upp en större mångfald och blandar fler etniciteter inom samma sitcom. Ingen större förändring har däremot skett mellan andelen kaukaser som blev representerade, då ungefär lika stor procentandel och till och med en procentandel fler blev representerade under 2010-talet jämfört med 1990-talet. Förvånansvärt blev färre afroamerikanska representerade under 2010-talet jämfört med 1990-talet, men detta kan förklaras genom att fler sitcoms med enbart etniciteten afroamerikan påträffades; i urvalet av amerikanska sitcoms under 1990-talet påträffades tre sitcoms som till största del innefattade karaktärer med etniciteten afroamerikan, och i urvalet av amerikanska sitcoms under 2010-talet fanns inga sitcoms med enbart den etniciteten med.

I de amerikanska sitcomsen under 1990-talet påträffades enbart sju karaktärer med andra etniciteter än kaukas och afroamerikan, och ingen av dem var porträtterade i

stora roller. Bland de övriga etniciteterna förekom varken inga manliga eller kvinnliga karaktärer med etniciteten asiat. Detta indikerar på att en tydlig utestängningspraktik, som de los Reyes och Mulinari (2005) talar om, förekom i amerikanska sitcoms under 1990-talet. I vilken grad detta har förändrats till samtida sitcoms under 2010-talet går att diskutera, eftersom samtidigt som sitcoms under 2010-talet visade upp en större mångfald bland etniciteter var den klart övervägande etniciteten fortfarande kaukas, och etniciteter utöver den etniciteten är emellertid i minoritet även i samtida sitcoms. Det innebär att det kan råda en ojämlikhetskonstruktion, som de los Reyes och Mulinari (2005) menar förklarar sambandet mellan norm och makt. I detta fall blir då normen vithetsnormen, och ett maktutövande sker där övriga grupper i många fall blir exploaterade och därmed utestängda från möjlighetsanpassande (de los Reyes & Mulinari, 2005) samt blir stigmatiserade. Å andra sidan går det även att dra en slutsats om att det förekommer ett mer medvetet tänk kring mångfald bland etniciteter förekommer i samtid. Detta eftersom det förekom blandade etniciteter i nästan alla sitcoms under 2010-talet och att fler karaktärer av andra etniciteter än kaukas blev representerade i stora roller.

En helt utestängd sociokulturell grupp är funktionsvarierade. Av alla de 368 karaktärer som kodades hade ingen karaktär funktionsvariation. Denna grupp är i amerikanska sitcoms helt uteslutna från möjlighetsanpassande.

6.2.2 Stereotypisering

Gällande de flesta yrken som identifierades i amerikanska sitcoms under 1990-talet samt 2010-talet kunde inga stora skillnader definieras. Detta eftersom det var jämförbart inom många av de olika yrkesgrupperna. De yrken som däremot var mansdominerade var yrken inom säkerhet, vilket är stereotypt för manliga karaktärer eftersom dessa ofta blir porträtterade som en person med mycket mod och fysisk styrka (Jacobson & Broman Norrby, 2004; England et. al., 2011). Sitcoms på både 1990-talet och 2010-talet visar även på stereotypen om att det är manliga karaktärer som porträtteras som affärsmän (Jacobson & Broman Norrby, 2004) eftersom det inte var några kvinnliga karaktärer som arbetade som detta.

Stereotypen om att män är mer kompetenta och duktiga på deras arbete än vad kvinnor anses vara (Hinton, 2003) är en stereotyp som var både inkluderad och exkluderad från sitcoms i denna studie eftersom det var vanligt att manliga karaktärer hade en högre yrkesposition än vad kvinnliga karaktärer hade i sitcoms från 1990-talet, vilket tyder på att denna stereotypen inkluderades under det decenniet. Däremot var detta en stereotyp som var exkluderad från sitcoms från 2010-talet eftersom det var mer jämförbart mellan könen gällande yrkesposition. Detta kan anses vara ett tecken på att samhället har en mer jämförbar syn på de olika könen kompetens och förmåga att vara i en ledande yrkesposition idag.

Att kvinnor traditionellt är mer omhändertagande än män enligt den samhällsnorm som råder (Hinton, 2003, s. 93) stöds i denna studie, eftersom resultatet visar att det var främst kvinnor som hade sådana egenskaper i sitcoms från både 1990-talet och från 2010-talet. I sitcoms från 2010-talet var det dessutom flest kvinnor som arbetade med ett omhändertagande yrke, medan det i sitcoms från 1990-talet var jämnt fördelat mellan könen i denna yrkeskategori. I tidigare studier har det visats

att kvinnliga karaktärer förknippas med att vara hjälpande (England et. al., 2011), vilket är en egenskap som kan appliceras på variabeln hushållssysslor eftersom det är något som kan anses vara underlättande för andra karaktärer att inte behöva göra de sysslorna. I denna studie var det jämnt fördelat mellan de olika könen som utförde hushållssysslor i sitcoms från 1990-talet, däremot var det mer ojämnt mellan könen i sitcoms från 2010-talet då det var fler kvinnliga karaktärer som utförde hushållssysslor. På grund av dessa resultat kan det argumenteras att det har blivit mer stereotypisering av denna egenskap i nyare sitcoms och att det blir mindre jämnt mellan könen.

Flera karaktärsdrag som tidigare har ansetts vara typiska för manliga karaktärer samt karaktärsdrag som har ansetts vara typiska för kvinnliga karaktärer har i denna studie visat på antingen det motsatta eller att det har varit jämnt fördelat mellan könen. England et. al. (2011) har tidigare definierat att det i större utsträckning är de kvinnliga karaktärerna som är känslösa och att det i större utsträckning är de manliga karaktärerna som inte visar sina känslor. I denna studie stämmer detta delvis överens; i sitcoms från 1990-talet stämde det delvis överens med tidigare forskning eftersom det var fler kvinnliga karaktärer som var känslösa och det var jämnt fördelat mellan könen av de karaktärer som inte visade sina känslor. I sitcoms från 2010-talet stämde det inte överens med de äldre sitcoms då det var jämnt fördelat mellan könen både bland de karaktärer som var känslösa och de karaktärer som inte visade känslor. Dessutom har England et. al. (2011) identifierat fler manliga karaktärer med ledaregenskaper än kvinnliga karaktärer och denna studie visade på denna stereotyp i sitcoms från både 1990-talet och 2010-talet. Däremot har det skett en förändring i denna genre då fem procent fler av de som visade på ledaregenskaper i sitcoms från 2010-talet var kvinnor. Trots att det inte är helt jämnt med den egenskapen än så är det mer jämnt mellan könen i dagens sitcoms än vad det var för cirka 30 år sedan, vilket kan anses vara en förändring åt det bättre hållet.

Det är flertalet forskare och teoretiker som har påstått att en stereotyp egenskap för kvinnor är ofta att de är måna om sitt utseende och att de vill vara vackra, genom exempelvis smink (Gauntlett, 2008; Jacobson & Broman Norrby, 2004; England et. al., 2011) och det var även något som stöddes i denna studie, eftersom de sitcoms som kodades både från 1990-talet och 2010-talet applicerade detta karaktärsdrag i större utsträckning på kvinnliga karaktärer. I enlighet med att Jacobson och Broman Norrby (2004) har påstått att könsstereotyper ofta framhäver attribut och egenskaper som förknippas till könet tål det att diskuteras om denna stereotyp beror på att samhället förknippas mer med det kvinnliga könet än det manliga könet. Resultatet av denna variabel tyder på att en del av de sitcoms som produceras än idag applicerar stereotyper på sina karaktärer. Dessutom visade resultatet på att det i dagens sitcoms är fler karaktärer över lag som är måna om sitt utseende, och det går att argumentera om det kan bero på att det är åt det hållet som samhället utvecklas gällande utseendefixering.

Stereotypen om att kvinnor i vissa fall är skamlösa gällande sina kroppar (Jacobson & Broman Norrby, 2004) kan appliceras på att det endast var kvinnor som arbetade som strippor i de sitcoms som undersöktes. Däremot kan det även argumenteras att det är svårt att generalisera och tolka det som att det är en stereotyp som har

applicerats på kvinnorna, eftersom det endast förekom två gånger i alla sitcoms som undersöktes. Resultatet av detta yrke kan dessutom betraktas utifrån *the male gaze* eftersom den teorin innebär att kvinnor blir objektifierade utifrån hur en manlig heterosexuell norm (Mulvey, 1989), då yrket i sig går ut på att sälja sin kropp till andra personer som iakttar dem på ett sexuellt tillfredsställande sätt.

6.2.3 Sexualisering

Kroppstyperna som var mest förekommande var smal samt normal i sitcoms från både 1990-tal och 2010-tal och det var sällan en karaktär hade kroppstyperna väldigt överviktig och väldigt smal. Detta tyder på att denna genre har karaktärer som följer idealet om att människor bör vara smala och vältränade (Gauntlett, 2008; Jacobson & Broman Norrby, 2004). Det kan även diskuteras om detta är en slags utestängningspraktik där de grupper som inte representeras i olika typer av medier tas ifrån makt, i enlighet med uttrycket ”syns du inte finns du inte” (Jarlbro, 2006; Roosvall & Widestedt, 2015).

Mulveys (1989) teori *the male gaze* innebär att den kvinnliga karaktären ofta objektifieras och sexualiseras och i denna studie har resultatet visat på att de kvinnliga karaktärerna blir porträtterade på detta sätt i högre utsträckning än vad de manliga karaktärerna blir. Detta eftersom det var fler än dubbelt så många kvinnliga karaktärer än manliga karaktärer som blev objektifierade, i sitcoms från både 1990-talet samt 2010-talet. Den kroppstypen som blev objektifierade i störst utsträckning under 1990-talets sitcoms var smal och i sitcoms från 2010-talet var det främst kroppstyperna smal och normalviktig som blev objektifierade, detta tyder samhällsnormen att kvinnor ska vara vackra och smala (Gauntlett, 2008; Jacobson & Broman Norrby, 2004) och att det är dessa kroppstyper som anses vara ”sexiga” eftersom det är främst dem som blir objektifierade och sexualiserade. En annan aspekt som tyder på objektifiering är att det endast var kvinnliga karaktärer som någon gång bar utmanande kläder. Objektifieringen tyder på en beständig ojämlikhet (Tilly, 1998), eftersom kön är en del av den beständiga ojämlikheten och de kvinnliga karaktärerna fortsatte vara dem som blev objektifierade, trots att det skiljde många år mellan de sitcoms som undersöktes, och de var objektifierade i olika sociala sammanhang. I sitcoms under 1990-talet var det dessutom fler manliga karaktärer än kvinnliga karaktärer som sexualiserade en annan karaktär, detta var däremot mer jämställt i sitcoms under 2010-talet då kvinnliga och manliga karaktärer sexualiserade en annan karaktär i ungefär samma utsträckning. I samband med att det blev mer jämställt mellan könen gällande denna variabel så minskade även antalet av de samtliga karaktärerna som någon gång sexualiserade en annan karaktär, vilket tyder på att det blir mindre sexualisering överlag i denna genre. Trots att objektifiering och sexualisering inte förekommer speciellt ofta i denna genre och trots att det har minskat mellan 1990-talet och 2010-talet, så är det tydligt att när det väl förekommer så är det de kvinnliga karaktärerna som i stor utsträckning faller offer för denna typ av maktutövande.

Under både 1990-talets sitcoms och 2010-talets sitcoms var det totalt åtta av alla karaktärer som hade ett sexuellt provocerande beteende och i sitcoms från 2010-talet var det jämnt fördelat mellan manliga och kvinnliga karaktärer. Detta är en stor

förändring från 1990-talets sitcoms då nästan alla karaktärer som hade ett sexuellt provocerande beteende var kvinnor. Ett sexuellt provocerande beteende är en slags sexualisering, eftersom det används för att uppbringa sexuell respons. Förändringen gällande denna slags sexualisering tyder på att även de manliga karaktärerna blir något mer sexualiserade i dagens sitcom, vilket gör det något mer jämställt mellan könen eftersom det inte endast är den heterosexuella mannens blick som är av betydelse längre i och med denna förändring.

7 Sammanfattning och diskussion

Denna studie syftade till att undersöka vilka sociokulturella grupper blir representerade samt hur de porträtteras utifrån ett antal olika aspekter. Allt skulle undersökas ur ett intersektionellt perspektiv för att på så vis enkelt kunna jämföra olika representationer samt maktstrukturer mellan grupperna.

7.1 Svar på forskningsfrågor

Forskningsfråga RQ1: *Vilka sociokulturella grupper gällande kön, ålder, etnicitet, klass, sexuell läggning och funktionshinder blir representerade i amerikanska sitcoms under 1990-talet respektive 2010-talet?* besvarades genom att fastställa diverse demografiska indelningar, det vill säga kön, ålder, etnisk bakgrund, sexuell läggning, funktionsvariation och klass. De flesta av dessa sociokulturella grupper förekom i mer eller mindre utsträckning i sitcoms från både 1990-talet och 2010-talet. Det var två sociokulturella grupper som inte förekom över huvud taget; karaktärer med funktionsvariation samt karaktärer med den sexuella läggningen bisexuell. Resultatet visade även att kvinnor, äldre/pensionärer samt homosexuella var underrepresenterade i sitcoms från båda decennierna som undersöktes. Studien visade därför att det krävs att fler sociokulturella grupper representeras i större utsträckning för att det ska bli jämställt mellan dem inom denna genre. De flesta karaktärerna i sitcoms från både 1990-talet och 2010-talet tillhörde medelklassen, medan några få karaktärer tillhörde arbetarklassen och överklassen. Av de två sistnämnda klasserna var det överklassen som var representerad i högre utsträckning.

På grund av att vissa sociokulturella grupper inte representerades över huvud taget kan detta ses som ett fråntagande av makt, eftersom de själva inte får vara med och påverka den bild omvärlden har av dem och för att exkludering anses vara ett fråntagande av makt ur ett intersektionellt perspektiv.

För att besvara RQ2: *Vilka identitetsskapande karaktärsdrag tillskrivs karaktärerna och utnämner dessa några befintliga stereotyper/normer?* har studien undersökt variabler så som yrke och yrkesposition, variabeln hushållssysslor som syftade till att besvara vilka karaktärer som utförde diverse hushållssysslor, samt ett antal variabler som syftade till att undersöka diverse karaktärsdrag, exempelvis känslor som syftade till att svara på vilka karaktärer ansågs vara känsllosamma respektive vilka karaktärer som inte visade känslor. Resultatet av denna forskningsfråga har visat att flera karaktärsdrag utnämner befintliga stereotyper eller normer. Några av de egenskaperna som analyserades i denna studie bevisades därmed följa de stereotyper som finns kring de olika könen, exempelvis att kvinnor anses vara mer omhändertagande än män, medan vissa andra stereotypa egenskaper frångick mer med årens gång, så som att män anses vara mer kompetenta än kvinnor på sitt arbete. Det identifierades inte några stereotypa egenskaper som motbevisades helt i denna studie, utan karaktärerna följde antingen stereotyperna helt eller delvis i alla de sitcoms som studerades.

Studien uppbringade även resultat om denna forskningsfråga som visade att de flesta yrkesområden som gick att identifiera under studiens gång var mer eller mindre jämställda mellan könen, men att några av de yrken som tidigare har förknippats med ett visst kön, exempelvis att det endast är män som arbetar som affärsmän, fortfarande följer dessa stereotyper.

Denna studie har undersökt ett antal variabler för att besvara RQ3: *I vilken utsträckning blir kvinnor respektive män objektifierade samt sexualiserade?* varpå alla variabler syftade till att undersöka hur objektifiering och sexualisering förekommer på olika sätt. En variabel som användes var sexuellt provokativ, som syftade till att undersöka om karaktärerna någon gång hade ett sexuellt provocerande beteende då detta kan tolkas som att karaktären i fråga blir sexualiserad av publiken och producenterna av serien, eftersom producenterna valde att tillskriva ett sådant beteende hos karaktären.

När undersökningen genomfördes observerades det att när karaktärer arbetade som strippor var det endast kvinnliga karaktärer som gjorde det, vilket besvarar frågan om sexualisering eftersom detta är ett yrke som är till för att sälja sin kropp till personer som iakttar dem på ett sexuellt tillfredsställande sätt, vilket är i enlighet med *the male gaze* (Mulvey, 1989). Dessutom besvarar den frågan om stereotypisering, eftersom det finns en stereotyp om att kvinnor är skamlösa med sina kroppar i vissa fall (Jacobson & Broman Norrby, 2004).

Det tydligaste resultatet av denna forskningsfråga var att objektifiering och sexualisering förekom i väldigt låg utsträckning, då endast ett fåtal av alla karaktärer blev objektifierade eller sexualiserade ur olika aspekter. Det var dessutom få karaktärer som sexualiserade en annan karaktär. Däremot var det främst kvinnliga karaktärer som föll offer för de sexualiserande och objektifierande aspekterna, trots att det förekom i låg utsträckning överlag. Flera av dessa aspekter var däremot mer jämställda mellan de olika könen i sitcoms från 2010-talet, vilket visar att dessa sitcoms går ifrån sexualisering och objektifiering av just kvinnor mer och mer.

I det stora hela var det tydligt att några av de resultaten som förekom var i enlighet med vad tidigare studier har identifierat, exempelvis att kvinnor ofta är underrepresenterade och att de dessutom porträtteras i yngre roller än männen (Collins, 2011). I en tidigare studie har Collins (2011) dessutom påpekat att det är viktigare att undersöka hur kvinnor blir porträtterade i medier snarare än om de blir porträtterade, vilket var en punkt denna studie fokuserade på. Studiens resultat visade därmed att kvinnorna har tillskrivits vissa stereotypa egenskaper, till exempel att de är väldigt omhändertagande, men även att de har tillskrivits vissa egenskaper som går emot dessa stereotyper till en viss grad. Kvinnorna blev även objektifierade och sexualiserade i vissa sammanhang, däremot är det något som även de manliga karaktärerna blev – om än i mindre utsträckning.

7.2 Metodologikritik

Inför den empiriska insamlingen krävdes det att ha ett bra och tydligt kodschema, för att kunna säkerställa att båda parterna som skulle utföra studien granskade de

olika analysenheterna på ett likvärdigt sätt. Många av de ursprungliga variablerna fick formuleras om för att det skulle bli en bra och tydlig definition av dem. Att utforma en tydlig definition av variablerna som behandlade olika karaktärsdrag ansågs vara relativt svårt, då det var svårt att mäta detta på ett bra sätt i en kvantitativ studie. När kodschemat väl var klart och tydligt utformat var det däremot relativt enkelt vid kodningen. När kodningen var genomförd diskuterades det om att variablerna *Objektifierad* och *Sexuellt Provokativ* hade kunnat vara något tydligare definierade. Exempelvis genom att definiera ytterligare att *Objektifierad* handlade om när en karaktär blev porträtterad på ett objektifierande sätt utifrån kameravinklar eller utifrån hur andra karaktärer såg på den, medan *Sexuellt Provokativ* kunde ha definierats ytterligare genom att det handlade om när en karaktär själv hade ett sexuellt provocerande beteende – alltså att den variabeln skulle handla om vad karaktären själv gjorde snarare än vad de andra karaktärerna så om/tittade på karaktären i fråga. Vid sammanställningen av resultatet ansågs det även att det hade kunnat vara relevant att undersöka aggressivitet, eftersom tidigare forskning visade att det oftast var de manliga karaktärerna som visade på aggressivitet, vilket även har blivit en stereotyp kring män. Även i variabeln etnicitet hade de mer snäva grupperna kunnat kategoriseras in i bredare grupper. Ytterligare en aspekt som noterades efter kodningen var att det skulle ha givit mer information om det hade kodats fler än ett avsnitt per sitcom, för att på så vis få mer och tydligare information kring variablerna sexuell läggning, klass, yrke och yrkesposition. Trots att studien visade på flera nyanserade och generaliserbara resultat, kan det antas vara något enklare att genomföra en likvärdig studie genom en kvalitativ innehållsanalys snarare än en kvantitativ. Detta eftersom intersektionalitet ofta undersöks i kvalitativa studier för att se ännu fler och nyanserade aspekter.

7.3 Framtida forskning

I genomförandet av denna studie uppmärksammades några aspekter som troligtvis hade lämpat sig bra att undersöka i en kvalitativ innehållsanalys samt med andra teorier. En av dessa aspekter är om det finns något yrke som är stereotyp för en viss etnicitet som utförandet av yrket bidrar till denna stereotyp; exempelvis om latinamerikanska karaktärer arbetar som hushållerskor för karaktärer med etniciteten kaukas. Detta kan göra jämförelsen av stereotyper ur ett intersektionellt perspektiv djupare och mer genomgående.

Det skulle dessutom vara lönt att undersöka sexualisering, objektifiering och porträttering av kvinnor och män i en kvalitativ innehållsanalys i framtiden, då det troligtvis går att få mer nyanserade resultat av dessa aspekter på så sätt. På så vis går det troligtvis även att undersöka sambandet mellan porträtteringen och sexualiseringen/objektifieringen på ett annorlunda sätt än vad som gick i denna studie, just för att en kvalitativ studie öppnar upp för djupare analyser. Det vore dessutom intressant att undersöka frågan om sexualisering och objektifiering av de båda könen med hjälp av teorierna *the female gaze* och *the male gaze*, för att få två olika synpunkter av ämnet.

Om en framtida studie ska behandla likvärdiga aspekter inom samma forskningsområde, det vill säga genren sitcom, på ett kvantitativt tillvägagångssätt

skulle det rekommenderas att studera fler avsnitt av varje sitcom som undersöks för att få en bättre förståelse för sexuell läggning, klass samt yrke på karaktärerna. Detta eftersom bortfallet på just dessa tre variabler var relativt högt, då det inte alltid framgick i endast ett avsnitt.

Referenser

Bandura, A. (2001). Social Cognitive Theory of Mass Communication Social Cognitive Theory of Mass Communication. *Media Psychology*, 3(3), 265–299. <https://doi.org/10.1207/S1532785XMEP0303>

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (B. Nilsson, Övers. 2. uppl.). Stockholm: Liber.

Carley, A. M. (2017). After #MeToo. I L. Perkins (Red.), *#MeToo: Essays About How and Why This Happened, What It Means and How To Make Sure It Never Happens Again*. (s. 20-27). Riverdale: Riverdale Avenue Books.

Connell, C. (2017, 24 oktober). POV: What Does It Mean When We Say #MeToo?. *BU Today*. Hämtad från <https://www.bu.edu/today/2017/me-too/>

Cowie, E. (2000). 'Woman as sign'. I E. A. Kaplan (Red.), *Feminism and film*. (s. 48-65). New York: Oxford University Press Inc.

Daalmans, S., Kleemans, M., & Sadza, A. (2017). Gender Representation on Gender-Targeted Television Channels: A Comparison of Female- and Male-Targeted TV Channels in the Netherlands. *Sex Roles*, 77(5–6), 366–378. <https://doi.org/10.1007/s11199-016-0727-6>

Dalton, M. M. & Linder, R. L. (Red.). (2005). *Sitcom Reader: America Viewed and Skewed* [Elektronisk resurs]. Hämtad från <https://ebookcentral-proquest-com.proxy.lnu.se/lib/linne-ebooks/reader.action?docID=3407620&query=>

De los Reyes, P., & Mulinari, D. (2005). *Intersektionalitet - Kritiska reflektioner över (o)jämlighetens landskap*. Malmö: Liber.

Dyer, R. (1999). "The Role of Stereotypes". I P. Marris & S. Thornham (Red.), *Media Studies: A reader* (2. uppl., s. 11-18). Edinburgh: Edinburgh University Press.

Edström, M. (2006). *TV-rummets eliter: Föreställningar om kön och makt i fakta och fiktion*. Doktorsavhandling, Göteborgs universitet, Göteborg.

Eliasson, A. (2013). *Kvantitativ metod från början* (3. uppl.). Lund: Studentlitteratur.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., & Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan*:

Konsten att studera samhälle, individ och marknad (4. uppl.). Stockholm: Norstedts Juridik.

Foucault, M. (2009). Method. I J. Storey (Red.), *Cultural theory and popular culture: A reader* (4. Uppl., s. 313-319). New York: Routledge.

Gauntlett, D. (2008). *Media, gender and identity: An introduction* (2. uppl.). New York: Routledge.

Good, G., Porter, E., & Dillon, M. (2002). When Men Divulge: Portrayals of Men's Self-Disclosure in Prime Time Situation Comedies. *Sex Roles*, 46(11), 419-427. <https://doi.org/10.1023/A:1020465614624>

Hall, S. (2013). *Representation* (2. uppl.). London: Sage.

Hinton, P. (2003). *Stereotyper, kognition och kultur*. (S. Strålfors, Övers. 1. uppl.). Lund: Studentlitteratur.

Hirdman, A. (2015). Femininitet som spektakel: Avsmak, affekt och kvinnliga kroppar. I A. Hirdman & M. Kleberg (Red.), *Mediers känsla för kön* (s. 57-71). Göteborg: Nordicom.

Jacobson, M. & Broman Norrby, A. (2004). *Allt är möjligt: en handbok i mediekritik ; tänk kritiskt, diskutera, säg ifrån*. (3., [omarb. och utvidgade] uppl.). Göteborg: Allt är möjligt.

Jarlbro, G. (2006). *Medier, genus och makt*. Lund: Studentlitteratur AB

Liebler, C., M., Jiang, W., & Chen, L. (2015) *Beauty, binaries, and the big screen in China: character gender in feature films*. *Asian Journal of Communication*, 25(6), 584- 599. doi: 10.1080/01292986.2015.1019525

Mcintosh, H. (2014). Representations of female scientists in the Big Bang Theory. *Journal of Popular Film and Television*, 42(4), 195–204. <https://doi.org/10.1080/01956051.2014.896779>

Mills, B. (2009). *The Sitcom* [Elektronisk resurs]. Hämtad från <https://ebookcentral-proquest-com.proxy.lnu.se/lib/linne-ebooks/reader.action?docID=537021&query=>

Mulvey, L. (1989). *Visual and Other Pleasures*. New York: Palgrave.

Nationalencyklopedin [NE]. (u.åa). Exploatering. Hämtad 2018-05-22 från <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/exploatering>

Nationalencyklopedin [NE]. (u.åb). Sexuella trakasserier. Hämtad 2018-04-26 från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/sexuella-trakasserier>

Nationalencyklopedin [NE]. (u.åc). Stereotyp. Hämtad 2018-05-06 från <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/stereotyp>

Nationalencyklopedin [NE]. (u.åd). Stämplingsteori. Hämtad 2018-05-22 från <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/stämplingsteori>

Lykke, N. (2005). *Nya perspektiv på intersektionalitet. Problem och möjligheter*. Kvinnovetenskaplig tidskrift, (2–3). Hämtad från <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:liu:diva-32132>

Lykke, N. (2009). *Genusforskning: En guide till feministisk teori, metodologi och skrift*. (P. Larsson. Övers. 1. uppl.). Stockholm: Liber.

Olson, B., & Douglas, W. (1997). The family on television: Evaluation of gender roles in situation comedy. *Sex Roles*, 36(5–6), 409–427. <https://doi.org/10.1007/BF02766656>

Perkins, L. (Red.). (2017). *#MeToo: Essays About How and Why This Happened, What It Means and How To Make Sure It Never Happens Again*. Riverdale: Riverdale Avenue Books.

Rensch, S. (2018). GENDER AGENDA. *Public Finance*, (1), 28-29,32-33. Hämtad från <http://proxy.lnu.se/login?url=https://search.proquest.com/docview/2007670650?accountid=14827>

Roosvall, A. & Widstedt, K. (2015). Medier och intersektionalitet. I A. Hirdman & M. Kleberg (Red.), *Mediers känsla för kön*. (s. 19-35). Göteborg: Nordicom.

Sedita, S. (2014). *The Eight Characters of Comedy: A Guide to Sitcom Acting & Writing* (2. uppl.). Stad: Atides Publishing.

Sink, A., & Mastro, D. (2017). Depictions of Gender on Primetime Television: A Quantitative Content Analysis. *Mass Communication and Society*. <https://doi.org/10.1080/15205436.2016.1212243>

Streiff, M., & Dundes, L. (2017). From Shapeshifter to Lava Monster: Gender Stereotypes in Disney's Moana. *Social Sciences*, 6(3), 91.
<https://doi.org/10.3390/socsci6030091>

Tilly, C. (1998). *Durable Inequality* [Elektronisk resurs]. Hämtad från <https://ebookcentral.proquest.com/lib/linne-ebooks/detail.action?docID=224311>

Turner, G. (2005). *British Cultural Studies* [Elektronisk resurs] (3. uppl.). Hämtad från <https://books.google.se/books?id=F9WAAgAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=sv#v=onepage&q&f=false>

Vetenskapsrådet. (2011). *God Forskningssed*. (Vetenskapsrådets rapportserie, 2011:1). Stockholm: Vetenskapsrådets expertgrupp för etik.

Vetenskapsrådet. (u.å.). Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning. Hämtad 2018-05-22 från <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

Walsh, K., Fürsich, E., & Jefferson, B. (2008). Beauty and the Patriarchal Beast: Gender role portrayals in sitcoms featuring mismatched couples. *Journal of Popular Film and Television*, 36(3), 123–132.
<https://doi.org/10.3200/JPFT.36.3.123-132>

West, R., & Turner, L. (2014). *Introducing communication theory: Analysis and Application*. 5th international edition). New York: McGraw-Hill Education.

Bilaga 1

Kodbok:

V1 Kön

1. Man
2. Kvinna
3. Okänt

V2 Ålder

1. 0-12: Barn
2. 13-19: Tonåring
3. 20-29: Ung vuxen
4. 30-39: Vuxen
5. 40-49: Vuxen
6. 50-59: Medelålder
7. 60-69: Äldre
8. 70+: Pensionär

V3 Etnicitet

1. Kaukas
2. Afrikan/Afro-amerikan
3. Asiat
4. Mellanöstern
5. Latinamerikan
6. Indier
7. Annat

V4 Klass

1. Arbetarklass
2. Medelklass
3. Överklass
4. Klasslös/odefinierbart

V5 Sexuell läggning

1. Heterosexuell
2. Homosexuell
3. Bisexuell
4. Annat/Framgår Ej

V6 Funktionsvariation

1. Har funktionsvariation

2. Har inte funktionsvariation

V7 Roll

1. Liten
2. Mellan
3. Stor

V8 Sexualisering

Objektifierad

1. Ja
2. Nej

Sexuellt provokativ

1. Ja
2. Nej

Kroppstyp

1. Våldigt smal
2. Smal
3. Normalviktig
4. Överviktig
5. Våldigt överviktig

Utmanande klädsel

1. Ja
2. Nej

V9 Sexualiserar

1. Ja
2. Nej

V10 Karaktärsdrag:

Mån om utseende

1. Ja
2. Nej

Ledare

1. Ja
2. Nej

Känslor

1. Känslösam
2. Neutral
3. Uttrycker inte känslor

Omhändertagande

1. Ja
2. Nej
3. Framgår ej

Utför hushållssysslor

1. Ja
2. Nej

V11 Yrke

1. Vård och omsorg
2. Hotell & Restaurang/Café
3. Administration
4. Lärare
5. Underhållning
6. Kultur och media
7. Tjänster
8. Sanering och städning
9. Flygpersonal
10. Detaljhandel
11. Säkerhet
12. Kriminell
13. Politik
14. Affärsman
15. Entreprenör/Egen företagare
16. Hantverkare
17. Strippta
18. Präst
19. Barn/Elev/Student
20. Pensionär
21. Förälder
22. Sysslolös

V12 Yrkesposition

1. Chef
2. Anställd
3. Barn/Student/Ellev
4. Förälder
5. Pensionär
6. Framgår Ej

Analysenheter

De analysenheter som har valts i denna studie är alla karaktärer som förekommer i minst en scen och som där medverkar aktivt genom antingen en replik eller en tydlig interaktion med en annan roll som förekommer i fler än två scener, det innebär att karaktärer som enbart förekommer i bakgrunden i scener inte kommer räknas.

Kön

I variabeln kön avses det biologiska könet. Könet fastställs genom det visuella och genom röst, namn och sammanhang.

Ålder

Ålder fastställs genom synliga attribut och beteende, samt genom sakområde och sammanhang. Om en karaktär tycks vara på gränsen mellan två ålderskategorier kategoriseras den in i den äldre ålderskategorin.

Etnicitet

Etnisk bakgrund fastställs genom namn, utseende, eventuell brytning samt sammanhang och sakuppgift.

Klass

En karaktär klassas som *Överklass* om den ett överskott av tid och pengar och har eller bryr sig väldigt mycket om dyra materiella ting, dyra attribut osv. Eller om den har ett arbete som har hög status i samhället, som exempelvis läkare eller advokat. *Medelklass* används när karaktären är en så kallad "Svensson", det vill säga har det gott ställt men ändå inget överflöd av tid och pengar, här går yrkeskategorier som exempelvis lärare in. En karaktär klassas som *Arbetarklass* om den har ett underskott av tid och pengar. Om den är lågutbildad, har ett lågavlönat arbete, bor i en hyreslägenhet eller får ta extrajobb för att ha råd att försörja familjen klassas den också som Arbetarklass.

Sexuell läggning

Uttrycker en karaktär romantiska eller sexuella känslor om motsatt kön kategoriseras denne som *heterosexuell*, samt om personer i karaktärens närhet har pratat om dennes romantiska eller sexuella relationer. Vice versa kategoriseras en karaktär som *homosexuell* om personen uttrycker romantiska eller sexuella känslor samt tankar om samma kön. En karaktär kategoriseras som *bisexuell* om personen uttrycker romantiska eller sexuella känslor samt tankar om både kvinnor och män, samt om personer i karaktärens närhet har pratat om dennes romantiska eller sexuella relationer. Kategorin *Annat/Framgår Ej* används när karaktärens läggning inte framgår på något vis.

Funktionsvariation

Denna variabel kategoriseras in i *Ja* eller *Nej*, således, om en karaktär har någon form av funktionsvariation kategoriseras den som *Ja* och om den inte har någon form av funktionsvariation klassas den som *Nej*.

Roll

När en karaktär är aktiv i en scen, genom att antingen prata eller på annat sätt interagera med en karaktär som är aktiv i fler än två scener, kategoriseras denna som *Liten* roll. Om en karaktär är aktiv i två till tre scener kategoriserar den in som *Mellan*. Om en karaktär är aktiv i fyra eller fler scener i avsnittet kategoriseras det som en *Stor* roll.

Sexualisering:

Objektifierad

Objektifiering definieras av vilken grad en karaktär blir porträtterad på ett sätt som får den att framstå som ett sexobjekt, på ett sexuellt nedvärderande sätt eller som får karaktären att framstå som väldigt attraktiv. Om en karaktär blir objektifierad kategoriseras den som *Ja*.

Sexuellt provokativ

Graden av när en karaktär har ett sexuellt provocerande beteende, detta innefattar handlingar som anses ha en sexuell underton eller när karaktären har som avsikt att provocera sexuell upphetsning eller sexuell respons. Om en karaktär är sexuellt provokativ kategoriseras den som *Ja*.

Kroppstyp

Karaktärens kroppstyp bedöms utifrån en 1-5-skala där 1 är extremt smal och 5 är extremt överviktig.

Utmanande klädsel

Utmanande klädsel är kläder som exempelvis korta kjolar eller klänningar, magtröjor, väldigt urringade tröjor samt bar överkropp. Kategorierna är *Ja* eller *Nej*.

Sexualiserar

Graden en karaktär tydligt objektifierar eller sexualiserar en annan karaktär genom att iaktta karaktären på ett tydligt sexualiserande vis, eller om karaktären säger sexistiska kommentarer om någon annan karaktär ska det räknas som sexualisering. Om en karaktär sexualiserar en annan karaktär kategoriseras den som *Ja*.

Karaktärsdrag:

Mån om utseende

En karaktär är mån om sitt utseende om den är fixerad vid sitt yttre, har stylat hår och är uppklädd (har fina kläder) vid miljöer utanför "dyra tillställningar" och liknande. Kategorierna är *Ja* eller *Nej*.

Ledare

En karaktär blir kategoriserad som en ledare om den tar många beslut för en grupp eller ger order till andra karaktärer. Kategorierna är *Ja* eller *Nej*.

Känslor

En karaktär blir kategoriserad som *Känslös* om den visar mycket känslor, exempelvis om den är överdrivet känslig och uttrycker sina känslor väldigt tydligt. Om en karaktär blir kategoriserad som *Neutral* utmärker den sig inte på något sätt gällande känslor. Om en karaktär blir kategoriserad som *Uttrycker inte känslor* innebär det att karaktären inte visar eller uttrycker sina känslor.

Omhändertagande

Med omhändertagande egenskaper menas; tröstar någon som är ledsen, vårdar barn eller äldre, skjutsar, eller på annat sätt passar upp på en andra karaktärer. Om en karaktär visar upp omhändertagande egenskaper kategoriseras den som *Ja*. Om en karaktär inte visar upp några omhändertagande egenskaper kategoriseras den som *Nej*.

Hushållssysslor

Med hushållssysslor menas uppgifter i hemmet såsom städning, tvättning och matlagning. Om en karaktär utför hushållssysslor kategoriseras den som *Ja*, om den inte utför hushållssysslor kategoriseras den som *Nej*.

Yrke

Vid kodningen anges den yrkeskategori som karaktärens yrke passar in i.

Yrken som ingår i kategorierna...

Vård- och omsorg: sjuksköterska, läkare, terapeut, psykolog/kurator, veterinär.

Hotell & Restaurang/Café: cafébiträde, kock, servitör/servitris, konditor, bartender, hotellpersonal.

Administration: receptionist, administratör, assistent, kontor, bokförläggare.

Lärare: lärare, rektor, universitetsalumn, dagislärare, professor.

Underhållning: programledare, komiker, hallåa, skådespelare.

Kultur & Media: författare, fotograf, fotoframkallning, musiker, turistguide, museum.

Tjänster: ekonomisk rådgivare, skräddare, mäklare, inredningsarkitekt.

Sanering & Städning: hushållerska, butler, mögelinspektör.

Flygpersonal: flygvärd/flygvärdinna, pilot, flygkapten.

Detaljhandel: fotobutiksägare, butiksbiträde, kiosk, bilförsäljare.

Säkerhet: polis, advokat, militär; marinsoldat, veteran.

Politik: borgmästare.

Hantverkare: snickare.

Kriminell

Affärsman

Entreprenör/Egen företagare

Strippa

Präst

När kodningen sker kan en karaktär bli kategoriserad som *Barn/Elev/Student* om karaktären är för ung för att ha ett yrke eller om det endast framgår att karaktären går i skolan/universitetet. om karaktären ingår i ålderskategorin äldre eller pensionär och om yrke inte framgår, eller om det framgår att karaktären inte arbetar, klassas den som *Pensionär*. Om karaktären är föräldraledig eller hemmamamma/hemmapappa kategoriseras den som *Förälder* och om yrke inte framgår eller om karaktären är arbetslös kategoriseras den som *Sysslös*.

Yrkesposition

Om en karaktär har en ledande position på arbetet eller är chef kategoriseras den in under *Chef*, om den inte har någon speciell ställning på jobbet räknas den som *Anställd* och om det inte framgår kategoriseras den in under *Framgår Ej*.

Bilaga 2

Urvalet av amerikanska sitcoms under 1990-talet respektive 2010-talet, samt vilka avsnitt som kodades.

Amerikanska sitcoms 1990-talet		
Sitcom	Säsong	Avsnitt
Vänner	4	22
Seinfeld	5	14
The Cosby Show	7	3
That 70's show	2	8
Fresh Prince of Bel Air	4	24
Becker	1	4
Huset fullt	6	1
Sister sister	3	21
Boy meets World	4	17
Step by step	1	15
Home improvement	3	3
Parker Lewis can't Loose	2	8
Fraiser	1	12
Will and Grace	1	5
Townies	1	1

Amerikanska sitcoms 2010-talet		
Sitcom	Säsong	Avsnitt
How i met your mother	8	13
LA to Vegas	1	8
Fresh off the boat	2	2
Anger management	2	5
Parks and recreation	4	15
Cougar Town	5	4
Malibu Country	1	5
Suburgatory	3	2
The Mick	2	11
New Girl	7	1
Don't Trust the B**** in apartment	1	3
Modern Family	4	2
Santa Clarita Diet	1	1
One day at a time	2	9
The New Adventures of old Christine	5	15

